Aika 30.09.2026, klo 15:01 - 17:18

Paikka Kaupungintalo, Vapaudenkatu 32, kokoushuone Vallesmanni

Käsitellyt asiat

§ 93 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

§ 94 **Pöytäkirjan tarkastus**

§ 95 **Jyväskylän normaalikoulun oppilasmäärän kasvattaminen sekä keskustan ja läntisen alueen kouluverkon kehittäminen**

§ 96 **Nuorison kohdeavustukset 2026**

§ 97 **Jarno Saukon (Kesk.) ym. valtuutettujen valtuustoaloite Perhepäivähoitoa kehitettävä Jyväskylässä**

§ 98 **Kaisa Garedewin (PS) ym. valtuutettujen valtuustoaloite Kotihoidontuen kuntalisän "Jyväskylä-lisän" käyttöönotto perheiden valinnanvapauden, syntyvyyden ja kaupungin talouden tukemiseksi**

§ 99 **Ilmoitusasiat (sivltk 30.9.2026)**

§ 100 **Viranhaltijapäätösten otto-oikeus**

§ 101 **Kyselyt**

Saapuvilla olleet jäsenet

Jasmine Repo, puheenjohtaja
Linda Pippuri, 1. varapuheenjohtaja
Rosa Heikkinen, varajäsen
Mirja Hirvensalo
Juha Hyötyläinen
Hanna Jämsä
Anne Kovanen
Markku Lahti, poistui 16:24
Arto.M Lampila
Martti Lehto
Karoliina Saraste

Muut saapuvilla olleet

Anne Honkanen, asianhallinnan asiantuntija, sihteeri
Jukka Hämäläinen, kaupunginhallituksen pj
Katja Isomöttönen, kaupunginhallituksen 1. vpj
Sami Lahti, palvelujohtaja
Eino Leisimo, toimialajohtaja, esittelijä
Riikka Perkiö, talous- ja hallintopäällikkö, saapui 15:46
Leena Sankilampi, palvelujohtaja
Katariina Soanjärvi, palvelujohtaja, poistui 16:34
Lenny Strandèn, Nuvan edustaja
Antero Hietamäki, Normaalikoulun johtava rehtori, saapui 15:05, poistui 16:23

Poissa

Timo Koivisto, kaupunginjohtaja
Meri.J Lumela, kaupunginhallituksen 2. vpj
Oskari Rantala
Tuija Sinisalo, palvelujohtaja, ruokapalvelut

Allekirjoitukset

Jasmine Repo
Puheenjohtaja

Anne Honkanen
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

05.10.2026 05.10.2026

Anne Kovanen Arto Lampila

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä 8.10.2026 Jyväskylän kaupungin verkkosivuilla

§ 93
Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ehdotus
Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön määräysten mukaisesti. Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti hallintosäännön ja kokouskäytäntöjä koskevan päätöksen mukaisesti.

Kuntalain 103 §:n mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Päätös
Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 94
Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus
Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi Anne Kovanen ja Hanna Jämsä, varalle Arto Lampila ja Oskari Rantala.

Pöytäkirja tarkastetaan 5.10.2026.

Päätös
Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Anne Kovanen ja Arto Lampila, varalle Juha Hyötyläinen ja Rosa Heikkinen.

§ 95
Jyväskylän normaalikoulun oppilasmäärän kasvattaminen sekä keskustan ja läntisen alueen kouluverkon kehittäminen

JyväskyläDno-2025-3176

Valmistelija / lisätiedot:

Sami Lahti, palvelujohtaja, sami.lahti@jyvaskyla.fi
Pia Bärlund, palvelupäällikkö, pia.barlund@jyvaskyla.fi
Juhani Lehtimäki, perusopetuksen rehtori, Juhani.Lehtimaki@jyvaskyla.fi
Anna Isopoussu, projektipäällikkö, anna.isopoussu@jyvaskyla.fi
Kaisa Jokinen, suunnittelupäällikkö, Kaisa.Jokinen@jyvaskyla.fi
Tanja Räty, erikoissuunnittelija, Tanja.Raty@jyvaskyla.fi
Marjo Takkinen, vastaava henkilöstöasiantuntija, Marjo.Takkinen@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Vaikutusten ennakkoarviointi
2 Selvitysaineisto

Jyväskylän yliopiston rehtori on 17.1.2024 päivätyllä kirjeellä esittänyt Jyväskylän kaupungille Jyväskylän normaalikoulun perusopetuksen oppilasmäärän kasvattamista. Esityksen taustalla on luokanopettajakoulutuksen opiskelijamäärän kasvu sekä siitä seurannut tarve lisätä opetusharjoittelumahdollisuuksia erityisesti perusopetuksen vuosiluokilla 1–6. Yliopiston arvion mukaan Normaalikoulun nykyinen kolmisarjainen alakoulu ei jatkossa tarjoa riittävää oppilaspohjaa harjoittelun tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi. Yliopisto on esittänyt alakoulun kasvattamista nelisarjaiseksi sekä yläkoulun maltillista laajentamista kuuteen rinnakkaisluokkaan.

Jyväskylän kaupunki pitää yliopiston ja kaupungin välistä yhteistyötä sekä korkeatasoisen opettajankoulutuksen toimintaedellytysten turvaamista tärkeänä.

Kaupunginjohtaja asetti (24.4.2024,13 §) päätöksellään työryhmän selvittämään Jyväskylän normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamisen edellytyksiä. Työryhmässä ovat olleet edustettuina kaupungin sivistyspalvelut, kaupunkirakennepalvelut, Tilapalvelu sekä Jyväskylän normaalikoulu. Valmisteluun ovat tarvittaessa osallistuneet myös kaupungin henkilöstöpalveluiden ja taloushallinnon edustajat.

Valmistelun aikana työryhmä arvioi, että Normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamista ei ole tarkoituksenmukaista tarkastella erillisenä kokonaisuutena. Oppilasvirtojen muutokset vaikuttavat kaupungin koulujen oppilasmääriin, opetusryhmärakenteeseen, henkilöstöön, tilankäyttöön ja kustannuksiin. Tämän vuoksi valmistelua laajennettiin tarkastelemaan myös keskustan ja läntisen alueen palveluverkkoa sekä vaihtoehtoisia ratkaisuja, joilla voidaan samanaikaisesti vastata yliopiston opetusharjoitteluun liittyviin tarpeisiin ja tukea kaupungin palveluverkon kehittämistä.

Valmistelussa on tarkasteltu muun muassa väestökehitystä, oppilasennusteita, koulutilojen käyttöä, oppilaaksiottoa, koulumatkoja, painotetun opetuksen

sijoittumista, oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämistä sekä eri vaihtoehtojen lapsi-, henkilöstö- ja talousvaikutuksia.

Selvityksen tavoitteena on ollut löytää kokonaisratkaisu, joka:

- vastaa Normaalikoulun ja opetusharjoittelun tarpeisiin;
- tukee keskustan ja läntisen alueen kouluverkon tarkoituksenmukaista mitoitusta;
- huomioi lapsimäärien alueellisen kehityksen sekä tukee ennakoitavia ja toimivia koulupolkuja;
- ehkäisee koulujen välistä eriytymistä;
- mahdollistaa oppimisen ja koulunkäynnin tuen yhdenvertaisen järjestämisen;
- parantaa päiväkoti- ja koulutilojen käyttöastetta;
- on toiminnallisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoinen; sekä
- mahdollistaa muutosten hallitun ja vaiheittaisen toimeenpanon.

Nykyinen oppilaaksiotto

Sivistyslautakunta hyväksyi 12.6.2024 oppilaaksioton perusteiden päivityksen, jonka myötä Normaalikoulu voidaan osoittaa oppilaalle lähikouluksi kaupungin koulujen tavoin. Normaalikoulun oppilaaksioton alueellisesta kohdentumisesta sovitaan vuosittain. Lähikoulun osoittamisessa noudatetaan tarkoituksenmukaisuusperiaatetta, jossa huomioidaan muun muassa käytettävissä olevat koulupaikat, opetusryhmien määrä sekä koulutilojen riittävyys. Tarvittaessa oppilaalle voidaan osoittaa muu turvallisen ja kohtuullisen koulumatkan päässä sijaitseva koulu kuin maantieteellisesti lähin koulu, mikäli tämä on tarpeen oppilas- ja ryhmämäärien tasapainottamiseksi.

Normaalikoulun ja kaupungin välisessä sopimuksessa määritellään vuosittain Normaalikoulun alakoulussa aloittavan ikäluokan oppilasmäärä. Vuonna 2025 Normaalikouluun otettiin 60 oppilasta, mikä vastasi kolmea perusopetusryhmää. Oppilasmäärää on täydennetty ylemmillä vuosiluokilla erillisen hakumenettelyn kautta. Yläkouluun siirrytään pääsääntöisesti Normaalikoulun omasta alakoulusta, minkä lisäksi seitsemännen vuosiluokan oppilasmäärää täydennetään hakumenettelyllä keskustan alueelta ja muualta Jyväskylästä.

Normaalikoulun aikaisemmin määritellyllä oppilaaksiottoalueella asuvien lasten määrän arvioidaan vähenevän tulevina vuosina. Oppilaaksioton toteuttaminen nykyisellä tasolla on tästä syystä edellyttänyt oppilaaksiottoalueen asteittaista laajentamista. Vuosien 2025 ja 2026 oppilaaksiotoissa 60 oppilaan muodostamiseksi oppilaita on ohjattu Normaalikouluun aiempaa laajemmalta alueelta, muun muassa Lutakon suunnasta sekä Kortepohjan päiväkotikoulun läheisyydestä.

Normaalikoulun vuosittaisen oppilaaksioton kasvattaminen 80 oppilaaseen ilman muita kouluverkkoa tai toiminnan rakenteita koskevia muutoksia tekisi oppilaaksiotosta vaikeasti ennakoitavaa. Ikäluokkien vuosittainen vaihtelu vaikuttaisi kaupungin koulujen oppilas- ja ryhmämääriin ja heikentäisi pitkäjänteisen tila-, talous- ja henkilöstösuunnittelun edellytyksiä. Koska Normaalikoulun nykyisen oppilaaksiottoalueen lapsimäärä ei riitä tavoitellun oppilasmäärän muodostamiseen, oppilaita olisi osoitettava Normaalikouluun nykyistä laajemmalta alueelta. Tämä

pidentäisi osan oppilaista koulumatkoja ja lisäisi vuosittaista vaihtelua kaupungin koulujen oppilasmäärissä. Ratkaisuvaihtoehtojen arviointi edellyttää tämän vuoksi myös alueellisen väestökehityksen, oppilasvirtojen ja koulutilojen käytön tarkastelua.

Normaalikoulun vuosiluokat 7–9 ovat nykyisin käytännössä kuusisarjaisia. Yläkoulun oppilasmäärää täydennetään Normaalikoulun alakoulusta siirtyvien oppilaiden lisäksi hakumenettelyllä keskustan alueelta ja muualta Jyväskylästä. Yläkoulun kuusisarjaisuus muodostaa siten valmistelun nykytilanteen, johon tarkasteltavien vaihtoehtojen vaikutuksia verrataan.

Väestökehitys, oppilaspohja ja koulutilojen käyttö

Oppilasmäärien kehitys on keskustassa ja läntisellä alueella erisuuntaista. Keskustassa alakouluikäisten määrä on kasvanut viime vuosiin saakka. Tuleville vuosille ei ennakoida vastaavaa kasvua. Läntisellä alueella alakouluikäisten määrä on laskenut 2010-luvun lopulta lähtien, ja laskun ennakoidaan jatkuvan. Yläkouluikäisten määrän merkittävimmän laskun arvioidaan ajoittuvan läntisellä alueella 2030-luvun alkupuolelle.

Kehitys vaihtelee myös alueiden sisällä. Kortepohjan ja Puistokadun päiväkotikouluissa on tilanahtautta, kun taas Keltinmäen ja Kypärämäen kouluissa on oppilasmäärään nähden väljyyttä. Kortepohjassa tilojen riittävyyteen vaikuttavat samanaikaisesti alueen lapsimäärä sekä laajamittaisen kielirikasteisen englanninkielisen opetuksen suuri kysyntä. Tilapaineiden vuoksi koulun toimintaa on jouduttu järjestämään poikkeavin järjestelyin, ja opetuskäyttöön on otettu myös kirjaston tiloja. Puistokadun päiväkotikoulussa puolestaan perusopetuksen opetusryhmien määrää joudutaan sovittamaan rakennuksen käytettävissä oleviin tiloihin.

Kortepohjan päiväkotikoulun tilanahtaus edellyttää joka tapauksessa ratkaisua. Nykyisissä tiloissa ei ole mahdollista vastata samanaikaisesti alueen lapsimäärän ja laajamittaisen kielirikasteisen englanninkielisen opetuksen kysynnän kasvuun ilman muutoksia toiminnan järjestämiseen. Tilanteen ratkaiseminen edellyttää joko joidenkin toimintojen siirtämistä pois Kortepohjan päiväkotikoulusta tai sitä, että osa alueen oppilaista osoitetaan muihin kouluihin. Valmistelun tavoitteena on löytää ratkaisu, joka vähentää tilapainetta pysyvämmin kuin vuosittaiset oppilaaksiottoratkaisut.

Läntisellä alueella lasten määrä vähenee erityisesti Kilpisen yhtenäiskoulun nykyisellä oppilaaksiottoalueella yläkoululuokkien osalta. Ennusteiden mukaan Keltinmäen ja Kypärämäen koulujen oppilasmäärät vähenevät siten, että nykyinen kaksisarjainen rakenne heikkenee asteittain. Erityisesti Kypärämäessä useilla vuosiluokilla oppilasmäärä jäisi alle kahden opetusryhmän tarpeen. Tämä johtaa nykyistä pienempiin opetusryhmiin, lisää yhdysluokkien tarvetta ja alentaa koulutilojen käyttöastetta. Sama kehitys siirtyy myöhemmin myös yläkouluun, jolloin myös Kilpisen yhtenäiskoulun oppilasmäärän arvioidaan vähenevän tulevina vuosina.

Väestökehityksen, oppilasvirtojen ja koulutilojen käytön perusteella normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamista ei voida arvioida vain oppilaaksiottoalueen laajentamisena. Valmistelussa on tämän vuoksi arvioitu vaihtoehtoisia ratkaisuja, jotka

eroavat toisistaan oppilaaksioton, koulujen vuosiluokkarakenteen, painotetun opetuksen sijoittumisen ja opetusharjoittelun järjestämistavan osalta.

Oppimisen tuen järjestäminen ja yhdenvertaisuus

Jyväskylän normaalikoulu toimii yliopiston harjoittelukouluna. Oppilaan kotikunta maksaa opetuksen järjestäjälle kotikuntakorvauksen, ja Normaalikoululle maksettava korvaus on harjoittelukoulun erityisaseman vuoksi 94 prosenttia kunnallisten koulujen kotikuntakorvauksesta, koska harjoittelukouluilla ei ole lakisääteistä velvoitetta järjestää perusopetuslaissa säädettyä oppilaskohtaista tukea. Normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamista koskevassa valmistelussa tunnistettiin, että oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämiseen liittyvät vastuut, resurssit ja kustannukset edellyttävät kaupungin ja yliopiston välistä erillistä sopimista. Tämän vuoksi oppimisen tuen järjestäminen muodostui yhdeksi keskeisistä reunaehdoista arvioitaessa Normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamisen edellytyksiä.

Kaupunki ja Jyväskylän yliopisto sopivat kesäkuussa 2026 oppimisen tuen järjestämisestä Jyväskylän normaalikoulussa. Sopimuksen mukaiset toimintatavat ovat olleet käytössä 1.8.2026 alkaen. Normaalikoulussa järjestetään oppilaiden tarvitsemat oppimisen ja koulunkäynnin oppilaskohtaiset tukitoimet kaupungin ja yliopiston kesken sovitun vastuunjaon mukaisesti.

Sopimus mahdollistaa sen, että oppilaan tuen tarve ei lähtökohtaisesti estä Normaalikoulun osoittamista lähikouluksi. Tämän arvioidaan vahvistavan oppilaiden yhdenvertaista kohtelua ja vähentävän koulujen oppilaspohjan eriytymisen riskiä. Normaalikoulun oppilaaksioton piirissä asuvien oppilaiden koulupolku voidaan suunnitella yhtenäisin perustein riippumatta siitä, tarvitseeko oppilas oppimisen tai koulunkäynnin tukea.

Oppimisen tuen järjestämistä koskeva ratkaisu poistaa yhden Normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamiseen aiemmin liittyneistä keskeisistä reunaehdoista. Sopimuksen perusteella kaupunki korvaa Normaalikoululle tuen lisäresursointina lukuvuonna 2026-2027 yhden ja lukuvuodesta 2027-2028 eteenpäin kahden erityisopettajan henkilöstökulut. Kahden erityisopettajan kustannusarvio on noin 130 000 euroa vuodessa ja sisältyy vaihtoehtojen talousvaikutusten arvioihin. Järjestelyn ei arvioida merkittävästi vähentävän kaupungin omien koulujen erityisopetuksen kustannuksia tai henkilöstötarvetta. Toimintamallin toteutumista, resurssien riittävyyttä ja kustannusvaikutuksia seurataan kaupungin ja yliopiston yhteistyönä. Oppilasmäärän mahdollisen kasvun vaikutukset huomioidaan jatkovalmistelussa osana henkilöstö- ja resurssisuunnittelua.

Oppimisen tuen järjestämistä koskeva sopimus on otettu huomioon kaikkien seuraavassa kuvattavien vaihtoehtojen vaikutusten ja kustannusten arvioinnissa.

Valmistelussa tarkastellut päävaihtoehdot

Työryhmä on tarkastellut viittä vaihtoehtoista tapaa vastata Jyväskylän yliopiston esittämään tarpeeseen kasvattaa opetusharjoittelun käytettävissä olevaa oppilasmäärää. Vaihtoehdot eroavat sen mukaan, kasvatetaanko Normaalikoulun

oppilasmäärää ensisijaisesti oppilaaksioton muutoksilla vai lisätäänkö opetusharjoittelua kaupungin kouluissa. Vaihtoehdot 1 ja 2 perustuvat läntisen alueen palveluverkon muutokseen. Vaihtoehdoissa 3–5 vastaava palveluverkkomuutos ei ole välttämätön opetusharjoittelun tavoitteiden saavuttamiseksi. Työryhmän arvion mukaan läntisen alueen palveluverkkoa on kuitenkin tarkoituksenmukaista tarkastella kokonaisuutena myös näiden vaihtoehtojen yhteydessä oppilasmäärien kehityksen, tilojen käytön ja opetuksen järjestämisen näkökulmasta.

Seuraavissa vaihtoehtokohtaisissa talousarvioissa euromäärä kuvaa tavoitetilan vuotuista nettovaikutusta kaupungille verrattuna nykytilaan. Normaalikoulun oppilasmäärää kasvattavissa vaihtoehdoissa tavoitetila saavutetaan vaiheittain, kun oppilasmäärän lisäys on edennyt kaikille niille vuosiluokille, joita muutos koskee. Siirtymäkauden aikana vaikutus kasvaa vuosiluokka kerrallaan eikä koko tavoitetilan mukaista kustannusta synny vielä ensimmäisenä toteutusvuonna. Kun tavoitetila on saavutettu, arvioitu nettovaikutus toistuu lähtökohtaisesti vuosittain.

Vaihtoehto 1: Laajamittainen kielirikasteinen englanninkielinen opetus Normaalikouluun

Vaihtoehdossa Kilpisen yhtenäiskoulusta muodostetaan vuosiluokkien 5–9 koulu, Keltinmäen koulusta vuosiluokkien 1–4 koulu ja Kypärämäen koulusta vuosiluokkien 1–4 päiväkotikoulu. Kilpisen yhtenäiskoulun nykyiseltä alakoulualueelta oppilaita ohjataan pääosin Normaalikouluun ja joiltain osin Keltinmäkeen ja Kypärämäkeen. Normaalikoulun neljäs perusopetusryhmä muodostuu laajamittaisen kielirikasteisen englanninkielisen opetuksen siirtymisestä Kortepohjan päiväkotikoulusta Normaalikouluun.

Ratkaisu helpottaa Kortepohjan tilanahtautta, vahvistaa Normaalikoulun opetusharjoittelua ja sijoittaa englanninkielisen opetuksen joukkoliikenteen kannalta keskeiselle paikalle.

Oppimisen tuen järjestämisestä Normaalikoulussa on sovittu kaupungin ja Jyväskylän yliopiston kesken kesäkuussa 2026, ja sopimuksen mukaiset järjestelyt ovat tulleet voimaan 1.8.2026. Vaihtoehdon toteuttaminen edellyttää lisäksi hallittua henkilöstö-, opetussuunnitelma- ja toimeenpanovalmistelua sekä sen varmistamista, että oppilasmäärän kasvun vaikutukset tuen tarpeeseen, resursointiin ja kustannuksiin otetaan huomioon.

Vaihtoehdossa nykyinen laajamittaisen kielirikasteisen englanninkielisen opetuksen koulupolku säilyy, mutta opetuksen järjestämispaikka muuttuu. Nykyisin opetus järjestetään vuosiluokilla 1–6 Kortepohjan päiväkotikoulussa ja vuosiluokilla 7–9 Viitaniemen koulussa. Vaihtoehdossa 1 opetus siirtyisi vaiheittain Normaalikoulun yhteyteen sitä mukaa, kun oppilaat etenevät seuraaville vuosiluokille.

Ratkaisun haasteet ja lieventävät toimenpiteet

Palveluverkkoratkaisu muuttaa vakiintuneita koulupolkuja. Keltinmäen ja Kypärämäen koulujen oppilaat siirtyvät Kilpisen yhtenäiskouluun viidenneltä vuosiluokalta nykyisen seitsemännen vuosiluokan sijaan. Osalla oppilaista koulumatka pitenee, ja vuosiluokkien 5–6 oppilaat siirtyvät nykyistä aikaisemmin samaan kouluyhteisöön

vanhempien oppilaiden kanssa. Englanninkielisen opetuksen siirtyminen vaikuttaa lisäksi Kortepohjan ja Viitaniemen kouluyhteisöihin sekä nykyiseen henkilöstöön.

Koulusiirtymiä koskevasta tutkimuksesta ei ole saatavissa suoraa vertailevaa näyttöä siitä, että siirtyminen viidennellä vuosiluokalla olisi lähtökohtaisesti lapsen kannalta haitallisempi tai myönteisempi ratkaisu kuin nykyinen siirtyminen seitsemännelle vuosiluokalle. Vaikutusten kannalta keskeistä on se, miten siirtymä valmistellaan ja millaista tukea oppilaalle tarjotaan ennen siirtymää, sen aikana ja sen jälkeen.

Kilpisen yhtenäiskoulussa vuosiluokkien 5–6 oppilaille muodostetaan oma, selkeästi tunnistettava ja oppilaiden ikä- ja kehitystason huomioon ottava toimintakokonaisuus. Kolmi-nelisarjainen rakenne vuosiluokkien 5-6 oppilaille mahdollistaa opetuksen sekä oppilas- ja ryhmäkohtaisen tuen järjestämisen joustavasti oppilaiden tarpeiden mukaisesti. Opetus, koulupäivän rakenteet, välitunnit, tilankäyttö ja yhteisöllinen toiminta suunnitellaan oppilaiden ikätaso huomioiden. Tavoitteena ei ole siirtää alakouluikäisiä oppilaita sellaisenaan yläkoulun toimintamalliin, vaan rakentaa vuosiluokkien 5–9 koulu, jossa eri-ikäisten oppilaiden tarpeet huomioidaan.

Siirtymää tuetaan vaiheittaisella toteutuksella, ennakkoon järjestettävillä tutustumiskäynneillä, ryhmäytymisellä, kaverisuhteiden huomioimisella, varhaisella tiedottamisella sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuen jatkuvuudella. Koulujen välille luodaan yhteiset siirtymäkäytännöt, jotta oppilaan koulupolku muodostuu ennakoitavaksi vuosiluokilta 1–9. Erityistä huomiota kiinnitetään oppilaisiin, jotka tarvitsevat siirtymävaiheessa tukea oppimiseen, koulunkäyntiin tai sosiaalisiin suhteisiin.

Koulumatkoja on tarkasteltu pituuden ja liikenneturvallisuuden näkökulmasta. Selvityksessä ei ole tunnistettu muutoksen toteuttamisen estävää yleistä turvallisuusongelmaa. Suurella osalla oppilaista matka Kilpiseen säilyy alle kolmessa kilometrissä. Ruokkeen suunnalta matka Kilpiseen ylittää viiden kilometrin koulukuljetusrajan. Yksittäisten oppilaiden tilanteet voivat kuitenkin poiketa toisistaan, ja mahdollinen koulukuljetusoikeus arvioidaan voimassa olevien koulukuljetusperiaatteiden mukaisesti. Toimeenpanosuunnittelussa on lisäksi tarkennettava turvalliset koulureitit ja tarvittavat liikennejärjestelyt.

Keltinmäen ja Kypärämäen koulujen identiteettiä ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan niiden uudessa tehtävässä vuosiluokkien 1–4 kouluina. Kypärämäessä tätä tukee päiväkotikoulun muodostaminen ja varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä alkuopetuksen yhteistyö.

Muutokselle laaditaan erillinen toimeenpanosuunnitelma, jossa määritellään vaiheistus, oppilaiden siirtymäjärjestelyt, oppimisen ja koulunkäynnin tuki, tilojen käyttö, henkilöstöjärjestelyt, viestintä sekä vaikutusten seuranta. Ratkaisun hyötyjen toteutuminen edellyttää, että henkilöstö, oppilaat ja huoltajat osallistuvat käytännön toteutuksen suunnitteluun ja saavat muutoksesta tietoa riittävän ajoissa.

Talousvaikutukset

Vaihtoehdon alustavaksi vuotuiseksi nettovaikutukseksi kaupungille on arvioitu noin 673 500–857 000 euroa lisäkustannusta tavoitetilassa. Tavoitetilalla tarkoitetaan

vaihetta, jossa Normaalikoulun oppilasmäärän lisäys sekä palveluverkko- ja vuosiluokkarakenteen muutokset ovat ulottuneet kaikille niitä koskeville vuosiluokille. Tavoitetila arvioidaan saavutettavan vuonna 2032, jos muutos käynnistetään syksystä 2027. Tämän jälkeen arvioitu nettokustannus toistuu lähtökohtaisesti vuosittain.

Nettovaikutuksessa on otettu huomioon Normaalikoulun kasvavasta oppilasmäärästä aiheutuva kotikuntakorvausmenojen lisäys sekä kaupungin koulujen ryhmä- ja henkilöstörakenteeseen arvioidut muutokset. Arvioon liittyy epävarmuutta erityisesti siitä, miten Normaalikoulun oppilasmäärän kasvu vaikuttaa oppimisen tuen edellyttämään resursointiin ja kaupungille aiheutuviin kustannuksiin. Lisäksi epävarmuutta liittyy henkilöstöratkaisuihin, koulukuljetuksiin ja toteutuksen vaiheistukseen.

Laskelmaan ei sisälly Kypärämäen vuokrapäiväkodista mahdollisesta luopumisesta syntyvää noin 260 000 euron vuotuista säästöä. Vuokratilasta luopuminen on tässä vaiheessa mahdollisuus, joka edellyttää erillistä valmistelua. Myöskään kaupungin kouluissa lisättävän opetusharjoittelun kustannuksia tai yliopistolta saatavia korvauksia ei ole sisällytetty laskelmaan.

Vaihtoehto 2: Musiikkiluokkien sijoittaminen Normaalikouluun

Vaihtoehtoon sisältyy sama läntisen alueen palveluverkkoratkaisu kuin vaihtoehtoon 1. Keltinmäen ja Kypärämäen koulujen oppilaat siirtyvät tällöin Kilpisen yhtenäiskouluun viidenneltä vuosiluokalta alkaen ja vaihtoehtoon liittyvät koulumatkoja, koulupolkuja sekä vuosiluokkien 5–6 oppilaiden asemaa koskevat vaikutukset ovat pääosin samat kuin vaihtoehdossa 1. Erona vaihtoehtoon 1 on Normaalikoulun neljännen opetusryhmän muodostuminen musiikkiluokan avulla sekä englanninkielisen opetuksen siirtyminen Kilpisen yhtenäiskoulun yhteyteen. Ratkaisu sijoittaisi musiikkiluokkatoiminnan musiikkikampuksen läheisyyteen ja mahdollistaisi opetusharjoittelun kokonaan suomenkielisessä opetuksessa.

Vaihtoehto muuttaisi sekä musiikkiluokkien että englanninkielisen opetuksen nykyisiä koulupolkuja. Musiikkiluokkien siirtyminen Normaalikouluun ei vähentäisi kaupungin koulujen opetusryhmiä samassa määrin kuin vaihtoehto 1, koska musiikkiluokille hakeutuvat oppilaat siirtyisivät pääosin kaupungin koulujen olemassa olevista ryhmistä.

Ratkaisun haasteet ja lieventävät toimenpiteet

Vaihtoehto muuttaisi samanaikaisesti kahden vakiintuneen painotetun opetuksen kokonaisuuden sijoittumista. Musiikkiluokkien siirtyminen Normaalikouluun sekä englanninkielisen opetuksen siirtyminen esim. Kilpisen yhtenäiskoulun yhteyteen vaikuttaisivat nykyisiin koulupolkuihin, henkilöstöön sekä oppilaiden hakeutumiseen painotettuun opetukseen. Muutosten toteuttaminen edellyttää huolellista opetussuunnitelmallista valmistelua sekä tiivistä yhteistyötä koulujen välillä.

Vaihtoehdon haasteena on oppilasvirtojen ennakoitavuus. Musiikkiluokkatoimintaan valikoituvat oppilaat tulevat eri puolilta kaupunkia, ja Normaalikoulun oppilasmäärien kasvattamisen tavoite on musiikkiluokan osalta riippuvainen oppilaiden hakeutumisesta Normaalikouluun. Tämä sama epävarmuustekijä Normaalikoulun

osalta liittyy myös laajemman kielirikasteisen englanninkielisen opetuksen siirtymiseen Normaalikoulun järjestettäväksi. Kilpisen yhtenäiskoulussa toimisi vuosiluokilla 1–4 ainoastaan englanninkielisen opetuksen ryhmiä, vaikka koulu olisi muutoin vuosiluokkien 5–9 koulu.

Haasteita voidaan lieventää vaiheittaisella käyttöönotolla ja siirtymäaikojen huolellisella suunnittelulla. Lisäksi oppilaiden ja huoltajien tiedottamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota muutosten valmisteluvaiheessa.

Talousvaikutukset

Vaihtoehdon alustavaksi vuotuiseksi nettovaikutukseksi kaupungille on arvioitu noin 668 500–732 000 euroa lisäkustannusta tavoitetilassa. Tavoitetilalla tarkoitetaan vaihetta, jossa vaihtoehdon mukaiset oppilasmäärän, painotetun opetuksen ja palveluverkon muutokset ovat toteutuneet kaikilla niitä koskevilla vuosiluokilla. Tämän jälkeen arvioitu nettokustannus toistuu lähtökohtaisesti vuosittain. Siirtymäkaudella kustannus muodostuu asteittain muutosten vaiheistuksen mukaisesti.

Nettovaikutukseen sisältyvät Normaalikoulun oppilasmäärän kasvusta aiheutuvat kotikuntakorvausmenot sekä kaupungin koulujen ryhmä- ja henkilöstörakenteeseen arvioidut muutokset. Kotikuntakorvausmenot ovat vaihtoehtoa 1 pienemmät johtuen siitä, että oppilaat ohjautuvat musiikkiluokalle vasta 4. vuosiluokalta alkaen. Musiikkiluokille hakeutuvien oppilaiden siirtyminen pääosin kaupungin koulujen olemassa olevista opetusryhmistä vähentää kaupungin ryhmiä epävarmemmin kuin vaihtoehdossa 1. Tämän vuoksi toteutuva nettovaikutus riippuu erityisesti siitä, missä määrin kaupungin omia opetusryhmiä voidaan oppilasvirtojen muuttuessa vähentää tai järjestää uudelleen.

Vaihtoehto 3: Puistokadun päiväkotikoulun koulutoiminnan siirtyminen Normaalikoulun käyttöön

Vaihtoehdossa Normaalikoulu järjestäisi perusopetusta myös Puistokadun päiväkotikoulun kiinteistössä. Ratkaisu mahdollistaisi Normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamisen ja tukisi maantieteellisen lähikouluperiaatteen toteutumista keskustassa. Kaupungille muodostuisi henkilöstö- ja tilakustannuksiin liittyvää säästöpotentiaalia. Englanninkielinen opetus siirtyy pois Kortepohjasta viimeistään viidenneltä vuosiluokalta Kilpiseen tai Normaalikouluun, mikä on minimivaihtoehto Kortepohjan päiväkotikoulun tilanahtauden helpottamiselle.

Ratkaisun haasteet ja lieventävät toimenpiteet

Vaihtoehto merkitsisi merkittävää muutosta keskustan palveluverkkoon sekä kaupungin ja Jyväskylän yliopiston väliseen työnjakoon. Normaalikoulun alakoulu toimisi kahdessa toimipisteessä, mikä edellyttäisi yliopiston pitkäjänteistä sitoutumista Puistokadun kiinteistön käyttöön ja toiminnan kustannuksiin. Puistokadun päiväkotikoulun perusopetuksen siirtyminen Normaalikoulun järjestettäväksi vaikuttaisi oppilaisiin, henkilöstöön, tilojen käyttöön sekä hallinnollisiin vastuisiin. Vaihtoehtoon liittyvät henkilöstövaikutukset ovat tarkastelluista vaihtoehdoista suurimmat.

Kaupungin ja Jyväskylän yliopiston kesäkuussa 2026 tekemä sopimus tuen järjestämisestä Normaalikoulussa luo edellytykset tuen toteuttamiselle myös tässä vaihtoehdossa. Vaihtoehdon toteuttamiskelpoisuuden kannalta olisi kuitenkin arvioitava erikseen, miten sovittua toimintamallia sovelletaan Puistokadun toimipisteessä sekä miten tuen edellyttämät henkilöstö-, tila – ja muut resurssit järjestetään.

Haasteita voidaan lieventää huolellisella siirtymäsuunnittelulla, henkilöstön osallistamisella sekä sopimalla yksityiskohtaisesti kaupungin ja yliopiston välisistä vastuista ennen lopullisia toimeenpanopäätöksiä.

Talousvaikutukset

Vaihtoehdon alustavaksi vuotuiseksi nettovaikutukseksi kaupungille on arvioitu noin 145 000–265 000 euroa säästöä tavoitetilassa. Tavoitetilalla tarkoitetaan vaihetta, jossa Normaalikoulun oppilasmäärän lisäys ja Puistokadun päiväkotikoulun perusopetusta koskevat järjestelyt ovat toteutuneet kaikilla niitä koskevilla vuosiluokilla. Tämän jälkeen arvioitu säästö toistuu lähtökohtaisesti vuosittain. Siirtymäkaudella vaikutus muodostuu asteittain toimeenpanon vaiheistuksen mukaisesti.

Säästöpotentiaali perustuu erityisesti kaupungin henkilöstö- ja tilakustannusten arvioituun vähenemiseen suhteessa Normaalikoulun kasvusta aiheutuviin kotikuntakorvausmenoihin. Arvioon liittyy merkittävää epävarmuutta, koska taloudellinen lopputulos riippuu yliopiston sitoutumisesta Puistokadun kiinteistön pitkäaikaiseen käyttöön ja kustannuksiin, henkilöstöjärjestelyistä sekä siitä, millaisia lisäresursseja oppimisen tuen järjestäminen Puistokadun toimipisteessä edellyttäisi.

Vaihtoehto 4: Opetusharjoittelun hajauttaminen useisiin kaupungin kouluihin

Vaihtoehdossa Normaalikoulun luokkien sarjaisuutta ei kasvatettaisi, vaan osa opetusharjoittelusta järjestettäisiin useissa kaupungin kouluissa. Ratkaisu mahdollistaisi harjoitteluun tarvittavan oppilaspohjan ilman laajoja oppilaiden siirtymiä Normaalikouluun ja säilyttäisi painotetun opetuksen kaupungin kouluissa. Ratkaisussa on mahdollista sijoittaa laajamittainen englanninkielinen opetus Normaalikouluun 5. vuosiluokalta alkaen, mikä on minimivaihtoehto Kortepohjan päiväkotikoulun tilanahtauden helpottamiselle.

Vaihtoehto ei vastaisi yliopiston alkuperäiseen esitykseen Normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamisesta. Se edellyttäisi kaupungin koulujen ohjaavien opettajien kouluttamista, opetusharjoittelun laadun varmistamista sekä harjoittelun hallinnollisesta ja taloudellisesta toteutuksesta sopimista yliopiston ja kaupungin kesken.

Ratkaisun haasteet ja lieventävät toimenpiteet

Vaihtoehto vastaa hyvin monissa kannanotoissa esiin tuotuun tavoitteeseen lisätä opetusharjoittelua kaupungin kouluissa. Haasteena on kuitenkin se, että malli ei sellaisenaan vastaa yliopiston alkuperäiseen tavoitteeseen kasvattaa Normaalikoulun oppilasmäärää. Lisäksi opetusharjoittelun järjestäminen useissa kouluissa edellyttää yhtenäisiä toimintatapoja, ohjaavien opettajien koulutusta sekä laadunvarmistusta.

Toiminta hajautuisi useisiin yksiköihin, mikä lisää koordinoinnin tarvetta ja voi aiheuttaa vaihtelua harjoittelukokemuksissa. Kaupungin ja yliopiston väliset vastuut sekä korvausperiaatteet olisi määriteltävä tarkasti ennen toiminnan laajentamista.

Haasteita voidaan lieventää rakentamalla yhteinen toimintamalli, nimeämällä harjoittelukouluille vastuuhenkilöt sekä toteuttamalla toiminnan laajentaminen vaiheittain. Näin voidaan samalla arvioida toiminnan vaikutuksia ennen mahdollisia lisälaajennuksia.

Talousvaikutukset

Vaihtoehdon alustavaksi vuotuiseksi nettovaikutukseksi kaupungille on arvioitu noin 130 000–435 000 euroa lisäkustannusta tavoitetilassa.

Kustannusvaikutuksen suuruus riippuu erityisesti siitä, sijoittuuko englanninkielinen opetus 5. vuosiluokalta alkaen Kilpisen yhtenäiskouluun vai Normaalikouluun sekä siitä, missä määrin oppilasvirtojen muutokset mahdollistavat henkilöstörakenteen sopeuttamisen kaupungin kouluissa. Mikäli englanninkielinen opetus siirtyy Normaalikouluun, oppilasmäärän kasvusta aiheutuvan kustannuksen on arvioitu olevan noin 425 000 euroa vuodessa. Tätä pienentävät kaupungin koulujen virkarakenteessa saavutettavat säästöt, joiden on arvioitu olevan enintään noin kahden henkilötyövuoden verran. Lisäksi vaihtoehtoon sisältyy oppimisen tuen järjestämisestä aiheutuva noin 130 000 euron vuosikustannus. Talousvaikutus täsmentyy jatkovalmistelussa, kun toimintamalli, vastuut ja korvausperiaatteet määritellään tarkemmin.

Vaihtoehto 5: Opetusharjoittelun keskittäminen yhteen tai muutamaan kaupungin kouluun

Vaihtoehdossa opetusharjoittelua järjestettäisiin Normaalikoulun lisäksi yhdessä tai enintään muutamassa kaupungin koulussa. Ratkaisu olisi hajautettua mallia ennakoitavampi ja mahdollistaisi ohjausosaamisen keskittämisen. Sekään ei sellaisenaan kasvattaisi Normaalikoulun alakoulun sarjaisuutta yliopiston esittämällä tavalla. Ratkaisussa on mahdollista sijoittaa laajamittainen englanninkielinen opetus Normaalikouluun 5. vuosiluokalta alkaen, mikä on minimivaihtoehto Kortepohjan päiväkotikoulun tilanahtauden helpottamiselle.

Toteuttamisedellytykset riippuisivat harjoittelukouluiksi valittavista kaupungin kouluista, harjoittelun määrästä sekä siitä, miten ohjaavien opettajien koulutus, korvaukset ja toiminnan muu resursointi järjestettäisiin.

Ratkaisun haasteet ja lieventävät toimenpiteet

Vaihtoehto mahdollistaa hajautettua mallia paremman ennakoitavuuden ja osaamisen keskittämisen. Haasteena on kuitenkin se, että ratkaisu ei myöskään sellaisenaan kasvata normaalikoulun oppilasmäärää yliopiston esittämällä tavalla. Lisäksi harjoittelun keskittäminen vain muutamaan kaupungin kouluun voi johtaa siihen, etteivät kaupungin eri kouluympäristöt tule yhtä kattavasti hyödynnetyiksi opettajankoulutuksessa.

Toimintamallin onnistuminen riippuu merkittävästi siitä, millaiset koulut harjoittelun toteuttamiseen valitaan ja kuinka riittävä resursointi ohjaaville opettajille järjestetään. Myös kaupungin ja yliopiston välisen yhteistyön rakenteet tulee määritellä selkeästi.

Haasteita voidaan lieventää valitsemalla harjoittelukouluiksi sellaisia yksiköitä, jotka tarjoavat erilaisia oppimisympäristöjä ja joissa on riittävä halukkuus sekä valmius osallistua opettajankoulutukseen. Toiminnan vaikutuksia tulee seurata säännöllisesti ja arvioida mahdollisuutta laajentaa mallia myöhemmin muihin kaupungin kouluihin.

Talousvaikutukset

Vaihtoehdon alustavaksi vuotuiseksi nettovaikutukseksi kaupungille on arvioitu noin 130 000–435 000 euroa lisäkustannusta tavoitetilassa.

Kustannusvaikutuksen suuruus riippuu erityisesti siitä, sijoittuuko englanninkielinen opetus 5. vuosiluokalta alkaen Kilpisen yhtenäiskouluun vai Normaalikouluun sekä siitä, missä määrin oppilasvirtojen muutokset mahdollistavat henkilöstörakenteen sopeuttamisen kaupungin kouluissa. Mikäli englanninkielinen opetus siirtyy Normaalikouluun, oppilasmäärän kasvusta aiheutuvan kustannuksen on arvioitu olevan noin 425 000 euroa vuodessa. Tätä pienentävät kaupungin koulujen virkarakenteessa saavutettavat säästöt, joiden on arvioitu olevan enintään noin kahden henkilötyövuoden verran. Lisäksi vaihtoehtoon sisältyy oppimisen tuen järjestämisestä aiheutuva noin 130 000 euron vuosikustannus. Talousvaikutus täsmentyy jatkovalmistelussa, kun toimintamalli, vastuut ja korvausperiaatteet määritellään tarkemmin.

Muut tarkastellut vaihtoehdot

Valmistelussa tarkasteltiin myös mahdollisuutta kasvattaa Normaalikoulun vuosittaista oppilaaksiottoa 80 oppilaaseen ilman palveluverkkoa tai oppilaaksiottoalueita koskevia rakenteellisia muutoksia. Vaihtoehto ei ratkaisisi pysyvästi Kortepohjan ja Puistokadun tilahaasteita ja tekisi kaupungin koulujen oppilas- ja ryhmämääristä vaikeasti ennakoitavia. Mikäli Normaalikoulun oppilasmäärää kasvatettaisiin ilman läntisen alueen palveluverkkoon liittyviä muutoksia, tarvittava oppilasmäärä jouduttaisiin kokoamaan nykyistä laajemmalta alueelta. Tällöin yhä useammalle oppilaalle osoitettaisiin lähikouluksi Normaalikoulu maantieteellisesti lähimmän koulun sijasta. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että osa keskustan ja Kortepohjan alueen oppilaista kulkisi Normaalikouluun, vaikka lähempänä olisi kaupungin oma koulu. Tämä lisäisi osan oppilaista koulumatkoja ja heikentäisi oppilaaksioton ennakoitavuutta kaupungin kouluverkossa. Myöskään malli, jossa Normaalikoulu ottaisi tarvitsemansa oppilasmäärän hakuperusteisesti yksityiskoulujen tavoin, ei turvaisi kaupungin oppilasvirtojen ennakoitavuutta ja voisi vahvistaa koulujen välistä eriytymistä.

Puistokadun päiväkotikoulun koko kiinteistöstä luopumista ei ole pidetty mahdollisena, koska rakennuksessa toimii myös varhaiskasvatus ja kyseessä on keskustan ainoa kaupungin alakoulu. Kilpisen yhtenäiskoulusta ei voida luopua kokonaan, koska alueen yläkouluikäisiä oppilaita ei voida sijoittaa muihin yläkouluihin.

Normaalikoulun siirtäminen kokonaan pois keskustasta olisi toiminnallisesti ja tilankäytön näkökulmasta vaikea toteuttaa ja edellyttäisi Normaalikoulun nykyisen kiinteistön jatkokäytön ratkaisemista.

Valmistelussa tarkasteltiin lisäksi Kortepohjan viidensien luokkien siirtymistä Normaalikouluun. Malli olisi edellyttänyt myös muiden keskustan koulujen vuosiluokkarakenteiden laajaa muuttamista, eikä kaikkia oppilaita olisi voitu sijoittaa Viitaniemen koulun tiloihin.

Valmistelun aikana on esitetty huoli Puistokadun päiväkotikoulun asemasta sekä keskustan alueen lähikoulupalvelujen säilymisestä. Tarkastelussa ei ole pidetty mahdollisena ratkaisua, jossa keskustan ainoa kaupungin oma alakoulu poistuisi kokonaan palveluverkosta. Mahdolliset Puistokadun koulua koskevat muutokset edellyttäisivät erillistä jatkovalmistelua, vaikutusten arviointia ja päätöksentekoa.

Vaihtoehtotarkastelun johtopäätökset

Vaikutusten ennakkoarvioinnissa ja työryhmän valmistelussa on tarkasteltu viittä vaihtoehtoista ratkaisua Jyväskylän normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamiseksi ja opetusharjoittelun edellytysten turvaamiseksi. Vaihtoehtoja on arvioitu lasten ja nuorten, perheiden, henkilöstön, palveluverkon, talouden sekä opettajankoulutuksen tarpeiden näkökulmasta. Kaikkiin vaihtoehtoihin liittyy sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia, eikä mikään niistä ole kaikilla arviointiperusteilla yksiselitteisesti muita parempi.

Edellä kuvattujen vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten perusteella kaupunki ja yliopisto ovat arvioineet yhteisissä neuvotteluissa, mikä vaihtoehdoista soveltuu jatkovalmistelun lähtökohdaksi. Neuvotteluissa arvioitiin erityisesti mahdollisuuksia vastata opettajankoulutuksen tarpeisiin, kehittää keskustan ja läntisen alueen palveluverkkoa sekä rajoittaa kaupungille aiheutuvia kustannuksia. Samalla arvioitiin mahdollisuuksia lisätä opetusharjoittelua kaupungin kouluissa, jolloin osa opettajankoulutuksen harjoitustarpeesta voitaisiin toteuttaa Normaalikoulun lisäksi kaupungin omissa kouluissa. Neuvottelujen perusteella jatkovalmistelua päätettiin viedä eteenpäin vaihtoehdon 1 pohjalta. Samalla yliopisto sitoutui selvittämään opetusharjoittelun laajentamisen mahdollisuuksia kaupungin kouluihin osana jatkovalmistelua.

Valmistelun aikana on esitetty huoli siitä, että ratkaisua tarkasteltaisiin ensisijaisesti opettajankoulutuksen tarpeiden näkökulmasta. Työryhmä on arvioinut kaikkia vaihtoehtoja lapsivaikutusten, palveluverkon, talouden, henkilöstövaikutusten ja opettajankoulutuksen näkökulmista. Jatkovalmisteluun valittuun vaihtoehtoon liittyy myös haitallisia vaikutuksia, erityisesti koulumatkojen pidentymisen, koulupolkujen muuttumisen sekä vuosiluokkien 5–6 oppilaiden aikaisemman siirtymisen osalta. Näiden vaikutusten merkittävyyttä on arvioitu osana lapsivaikutusten arviointia, ja toimeenpanosuunnittelussa varaudutaan turvallisten koulureittien, liikennejärjestelyjen sekä siirtymävaiheiden tukemisen tarkempaan suunnitteluun.

Vaihtoehtojen vertailussa arvioitiin sekä niiden kykyä vastata opettajankoulutuksen tarpeisiin että niiden vaikutuksia kaupungin palveluverkkoon, oppilasvirtoihin ja talouteen.

Vaihtoehdot 4 ja 5 osoittavat, että opetusharjoittelun lisääminen kaupungin kouluissa on mahdollista myös ilman Normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamista. Työryhmän arvion mukaan ne eivät kuitenkaan sellaisenaan vastaa Jyväskylän yliopiston alkuperäiseen tavoitteeseen kasvattaa Normaalikoulun oppilasmäärää ja vahvistaa harjoittelukoulun omaa oppilaspohjaa. Vaihtoehdot 4 ja 5 eivät myöskään ratkaise Kortepohjan päiväkotikoulun tilanahtautta eivätkä tuota vastaavia mahdollisuuksia läntisen alueen palveluverkon kehittämiseen kuin vaihtoehto 1. Tämän vuoksi niitä ei ole arvioitu kokonaisuutena yhtä tarkoituksenmukaisiksi jatkovalmistelun lähtökohdiksi kuin tarkennettua vaihtoehtoa 1.

Valmistelussa on pyritty löytämään kaupungin ja yliopiston yhteinen ratkaisu, joka turvaa opettajankoulutuksen edellytyksiä, tukee kaupungin palveluverkon kehittämistä sekä on molempien osapuolten näkökulmasta taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävä. Ratkaisua ei ole arvioitu yksinomaan opettajankoulutuksen tarpeista käsin, vaan osana laajempaa lasten ja nuorten, perheiden, palveluverkon, henkilöstön ja kaupungin talouden kokonaisuutta.

Työryhmä arvioi, että tarkennettu vaihtoehto 1 muodostaa kokonaisuutena tarkoituksenmukaisimman ja tasapainoisimman ratkaisun. Se vastaa samanaikaisesti opetusharjoittelun tarpeeseen, helpottaa Kortepohjan tilanahtautta, tukee läntisen alueen palveluverkon sopeuttamista oppilasmäärien kehitykseen sekä pienentää kaupungille aiheutuvia kustannuksia alkuperäiseen vaihtoehtoon 1 verrattuna.

Jatkovalmistelussa tarkennettu vaihtoehto 1

Vaihtoehtoa 1 on jatkovalmistelussa tarkennettu alkuperäiseen selvitysvaiheen vaihtoehtoon verrattuna. Tarkennuksen tavoitteena on pienentää kaupungille aiheutuvia kustannuksia muuttamatta vaihtoehdon keskeisiä toiminnallisia ratkaisuja.

Jatkovalmistelussa Normaalikoulu on ilmoittanut olevansa valmis pienentämään vuosiluokkien 7–9 nykyistä kuusisarjaista mitoitusta. Tarkennetussa vaihtoehdossa yläkoulu olisi pääsääntöisesti viisisarjainen ja joka kolmas vuosi kuusisarjainen eli noudattaisi 5–5–6-mallia. Kyse ei siten ole yläkoulun laajentamisesta, vaan sen nykyisen oppilasmäärän ja sarjaisuuden pienentämisestä. Muutos vähentää Normaalikoulun yläkoulun oppilasmäärää nykytilanteeseen ja alkuperäiseen vaihtoehtoon verrattuna sekä pienentää kaupungille aiheutuvia kotikuntakorvausmenoja. Samalla ratkaisu vastaa paremmin keskusta-alueen yläkouluikäisten määrän ennakoituun vähenemiseen ja tukee oppilaspaikkojen mitoituksen sopeuttamista pitkän aikavälin väestökehitykseen. Lisäksi Normaalikoulun ala- ja yläkoulun oppilasmäärien välinen suhde säilyy tasapainoisempana, mikä vähentää tarvetta täydentää yläkoulun oppilaspaikkoja alakoulun ulkopuolelta hakeutuvilla oppilailla. Tämä parantaa kaupungin yläkoulujen opetusjärjestelyjen ennakoitavuutta ja voi osaltaan hillitä koulujen välistä eriytymistä.

Tarkennetussa vaihtoehdossa läntisen alueen palveluverkkoratkaisu, Kilpisen yhtenäiskoulun nykyisen alakoulualueen oppilaiden ohjaaminen pääosin Normaalikouluun ja laajamittaisen kielirikasteisen englanninkielisen opetuksen siirtyminen Kortepohjan päiväkotikoulusta Normaalikouluun toteutuvat alkuperäisen vaihtoehdon 1 mukaisesti. Myös oppimisen tuen järjestämisestä Normaalikoulussa tehty sopimus tukee vaihtoehdon toteuttamista.

Kaupunki ja yliopisto edistävät lisäksi opetusharjoittelun lisäämisen mahdollisuuksia kaupungin kouluissa. Tavoitteena on täydentää Normaalikoulussa järjestettävää opetusharjoittelua ja monipuolistaa opettajaopiskelijoiden harjoitteluympäristöjä. Toimintamallin laajuus, kohdekoulut, resursointi ja korvaukset täsmennetään jatkovalmistelussa.

Läntisen alueen palveluverkon kehittämisen perusteet

Tarkennetun vaihtoehdon 1 keskeisenä osana on edelleen läntisen alueen koulujen vuosiluokkarakenteen muuttaminen. Ratkaisua puoltavat Normaalikoulun oppilasmäärätavoitteen lisäksi alueen oppilasmäärien kehitykseen, opetuksen järjestämiseen ja tilankäyttöön liittyvät perusteet.

Läntisen alueen palveluverkon tarkastelun taustalla on alueen lasten määrän pitkäaikainen väheneminen. Jos opetus jatkuu nykyisellä vuosiluokkarakenteella, oppilasmäärä jakautuu useaan yksikköön, opetusryhmät pienenevät ja yhdysluokkien tarve voi lisääntyä. Samalla opetuksen järjestämisen, henkilöstöresurssien ja tilankäytön suunnittelu vaikeutuu sekä kustannukset oppilasta kohden kasvavat. Kehitys näkyy myös Kilpisen yhtenäiskoulun oppilaspohjassa ja tilojen käyttöasteessa. Tavoitteena on löytää ratkaisu, joka turvaa alueen koulujen toimintaedellytykset ja laadukkaan opetuksen järjestämisen pitkällä aikavälillä.

Tarkastellussa mallissa Keltinmäen ja Kypärämäen koulut toimivat vuosiluokkien 1–4 kouluina ja Kilpisen yhtenäiskoulu vuosiluokkien 5–9 kouluna. Ratkaisussa pienimpien oppilaiden lähikoulut säilyvät nykyisillä alueillaan, eikä vuosiluokkien 1–4 oppilaiden koulumatka pitene muutoksen seurauksena. Vuosiluokilta 5 alkaen oppilaat muodostavat Kilpisen yhtenäiskouluun riittävän suuren ja ennakoitavan oppilaspohjan.

Oppilaspohjan vahvistuminen mahdollistaa toimivien rinnakkaisryhmien muodostamisen, joustavamman ryhmittelyn sekä opetustarjonnan säilyttämisen monipuolisena. Samalla edellytykset kielten, valinnaisten aineiden, kerhotoiminnan ja muiden oppimismahdollisuuksien järjestämiselle vahvistuvat. Kilpisen yhtenäiskoulun aineopetuksen tiloja, välineistöä ja henkilöstön osaamista voidaan hyödyntää tarkoituksenmukaisesti myös vuosiluokkien 5–6 opetuksessa.

Ratkaisu vahvistaa myös oppimisen tuen järjestämisen edellytyksiä. Kun oppilasmäärä ja henkilöstöresurssit ovat nykyistä suuremmat samassa yksikössä, erityisopetuksen, koulunkäynninohjauksen ja opiskeluhuollon palveluja voidaan järjestää nykyistä joustavammin. Näin oppilaiden tarvitsemat tukitoimet voidaan toteuttaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa omassa kouluyhteisössä.

Vuosiluokkien 5–9 sijoittuminen samaan kouluun mahdollistaa yhtenäisen pedagogisen kokonaisuuden rakentamisen. Oppilaat tutustuvat Kilpisen yhtenäiskoulun toimintatapoihin, oppimisympäristöön ja tukipalveluihin ennen seitsemännelle vuosiluokalle siirtymistä. Muutos ei poista koulunvaihdosta aiheutuvaa siirtymää, mutta se mahdollistaa vuosiluokkien 5–9 koulupolun suunnittelun yhtenä kokonaisuutena sekä siirtymän tukemisen asteittain.

Kypärämäen alueella palveluverkkoratkaisu mahdollistaa myös varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilojen yhteensovittamisen. Kaupunki järjestää osan alueen varhaiskasvatuksesta ulkopuoliselta toimijalta vuokratuissa tiloissa. Kun Kypärämäen koulu toimii vuosiluokkien 1–4 kouluna, koulurakennuksesta voidaan osoittaa tiloja päiväkotitoiminnalle. Ratkaisu mahdollistaisi Kypärämäen päiväkotikoulun muodostamisen ja loisi edellytykset ulkopuolelta vuokrattujen päiväkotitilojen käytöstä luopumisen arvioinnille. Vuokratilasta luopuminen edellyttää erillistä jatkovalmistelua, tilojen soveltuvuuden varmistamista, muutostöitä ja tarvittavia päätöksiä.

Päiväkodin, esiopetuksen ja vuosiluokkien 1–4 sijoittuminen samaan kokonaisuuteen tukee kasvun ja oppimisen jatkumoa. Se mahdollistaa henkilöstön yhteistyön, yhteisten toimintatapojen kehittämisen ja lasten tutustumisen kouluympäristöön ennen koulun aloittamista. Kypärämäen koulun vuosiluokkarakenteen muuttaminen ei siten ole ainoastaan perusopetuksen tilaratkaisu, vaan osa alueen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistä palveluverkon kehittämistä.

Vuosiluokkien 5–9 keskittäminen Kilpisen yhtenäiskouluun lisää myös palveluverkon joustavuutta. Riittävän tilakapasiteetin säilyminen Kilpisessä antaa mahdollisuuden reagoida myöhemmin läntisen ja eteläisen alueen oppilasvirtojen muutoksiin sekä muiden koulujen mahdollisiin tilapaineisiin. Ratkaisu mahdollistaa tarvittaessa esimerkiksi sen, että osa Kauramäen alueen oppilaista voisi siirtyä viidenneltä vuosiluokalta alkaen Kilpisen yhtenäiskouluun, mikäli Keljonkankaan yhtenäiskoulun oppilasmäärän kasvu johtaisi tilanteeseen, jossa nykyinen tilakapasiteetti ei enää riitä. Ratkaisu tukee siten palveluverkon pitkäjänteistä suunnittelua myös nyt tarkasteltavaa aluetta laajemmin.

Ratkaisulla vastataan läntisen alueen oppilasmäärien vähenemiseen ennakoivasti siten, että Keltinmäen ja Kypärämäen koulut säilyvät alueen pienten lasten lähikouluina, Kilpisen yhtenäiskoululla on riittävä oppilaspohja vuosiluokkien 5–9 kouluna ja alueen päiväkoti- sekä koulutilat ovat tarkoituksenmukaisessa käytössä. Näin palveluverkkoa voidaan kehittää kokonaisuutena sen sijaan, että yksittäisten koulujen toimintaedellytyksiä jouduttaisiin arvioimaan erillisinä ratkaisuina tulevina vuosina.

Talousvaikutukset

Alkuperäisessä vaihtoehdossa 1 kaupungille aiheutuvan vuotuisen nettokustannuksen arvioitiin olevan noin 673 500–857 000 euroa tavoitetilassa. Normaalikoulun vuosiluokkien 7–9 mitoituksen muuttaminen 5–5–6-malliin pienentää vaihtoehdon kustannuksia. Tarkennetun vaihtoehdon vuotuiseksi nettokustannukseksi arvioidaan noin 233 500–477 000 euroa tavoitetilassa.

Tavoitetilalla tarkoitetaan vaihetta, jossa Normaalikoulun oppilasmäärän lisäys sekä palveluverkkoa, oppilaaksiottoa ja vuosiluokkarakennetta koskevat muutokset ovat toteutuneet kaikilla niitä koskevilla vuosiluokilla. Muutoksen alkuvaiheessa kustannus muodostuu asteittain vuosiluokka kerrallaan. Kun tavoitetila on saavutettu, arvioitu nettokustannus toistuu lähtökohtaisesti vuosittain.

Kustannusten aleneminen perustuu pääosin Normaalikoulun yläkoulun pienempään oppilasmäärään ja siitä seuraavaan kotikuntakorvausmenojen vähenemiseen. Samalla kaupungin koulujen virkarakenteesta saatava säästö jää arviolta 1–2 henkilötyövuotta alkuperäistä vaihtoehtoa pienemmäksi, koska suurempi osa yläkouluikäisistä oppilaista jatkaa kaupungin kouluissa.

Laskelmaan eivät sisälly Kypärämäen alueen ulkopuolisista päiväkotitiloista mahdollisesti luopumisesta syntyvät säästöt. Tilasta luopuminen on tässä vaiheessa mahdollisuus, joka edellyttää erillistä valmistelua ja päätöksentekoa. Laskelmaan eivät myöskään sisälly kaupungin kouluissa lisättävän opetusharjoittelun mahdolliset kustannukset tai yliopistolta saatavat korvaukset.

Työryhmän arvio

Työryhmän arvion mukaan tarkennettu vaihtoehto 1 muodostaa tarkoituksenmukaisen perustan jatkovalmistelulle. Ratkaisu vastaa opettajankoulutuksen harjoittelutarpeisiin, helpottaa Kortepohjan päiväkotikoulun tilannetta, tukee läntisen alueen palveluverkon kehittämistä ja pienentää kaupungille aiheutuvia kustannuksia alkuperäiseen vaihtoehtoon 1 verrattuna.

Tarkennetussa vaihtoehdossa ratkaistaan ensivaiheessa koulujen vuosiluokkarakenne ja palveluverkon kokonaislinjaukset. Erityisluokkien sijoittumista, oppilaskohtaista tukea tarvitsevien oppilaiden koulupolkuja sekä muita oppimisen tuen järjestämiseen liittyviä yksityiskohtaisia ratkaisuja ei ratkaista tässä vaiheessa, vaan ne täsmennetään jatkovalmistelussa osana toimeenpanosuunnitelmaa.

Valmistelun tämänhetkisen arvion mukaan toimeenpano voidaan aloittaa vaiheittain 1.8.2028. Tavoitetila saavutetaan muutosten edetessä vuosiluokka kerrallaan. Tarkempi aikataulu, oppilaiden siirtymäjärjestelyt, henkilöstövaikutukset, tilaratkaisut, koulumatkat ja talousvaikutukset määritellään toimeenpanosuunnitelmassa.

Lapsivaikutusten yhteenveto

Vaikutusten arvioinnin lähtökohtina ovat olleet lapsen edun ensisijaisuus, syrjimättömyys, lapsen oikeus kehittymiseen ja oikeus tulla kuulluksi. Valmistelussa on tarkasteltu erityisesti koulumatkoja, koulujen saavutettavuutta, koulupolun jatkuvuutta, oppimisen tuen järjestämistä, sosiaalisten suhteiden säilymistä, kouluympäristöjen kokoa ja lasten kokemaa turvallisuutta.

Lapsivaikutusten kannalta yksikään vaihtoehto ei ole kaikilla arviointiperusteilla yksiselitteisesti muita parempi. Normaalikoulun oppilasmäärän kasvattaminen voi tasata koulujen oppilasmääriä, helpottaa Kortepohjan tilannetta ja parantaa joidenkin lasten mahdollisuutta päästä alueensa lähikouluun. Painotetun opetuksen tai

vuosiluokkarakenteiden muuttaminen voi samalla pidentää osan oppilaista koulumatkoja, muuttaa tuttuja koulupolkuja ja vaikuttaa olemassa oleviin kouluyhteisöihin.

Kaupungin ja Jyväskylän yliopiston kesäkuussa 2026 tekemä, 1.8.2026 voimaan tullut sopimus oppimisen tuen järjestämisestä Normaalikoulussa vahvistaa oppilaiden yhdenvertaisuutta. Normaalikoulu voidaan osoittaa lähikouluksi myös oppilaalle, joka tarvitsee oppilaskohtaista oppimisen tai koulunkäynnin tukea. Oppilasmäärän kasvattamista koskevassa toimeenpanossa on edelleen varmistettava, että tuen henkilöstöresurssit, osaaminen ja toimintamallit vastaavat muuttuvaa oppilasmäärää ja oppilaiden yksilöllisiä tarpeita.

Koulumatkojen tarkastelussa ei ole tunnistettu esitetyille muutoksille yleistä turvallisuuteen liittyvää estettä. Keltinmäen ja Kypärämäen oppilaiden koulumatkat pääosin pitenisivät viidenneltä vuosiluokalta alkaen heidän siirtyessään Kilpiseen, mutta merkittävällä osalla matkat säilyisivät alle kolmen kilometrin pituisina. Kilpisen yhtenäiskoulun nykyiseltä alakoulualueelta Normaalikouluun tai Keltinmäkeen ohjattavien oppilaiden matkat pitenisivät ensimmäisestä vuosiluokasta alkaen. Vaikka matkat jäisivät alle kolmen kilometrin mittaisiksi, koulumatkaan kuluva aika lisääntyisi osalla oppilaista. Yksittäisen oppilaan koulumatka ja mahdollinen kuljetusetuus arvioidaan aina erikseen voimassa olevien perusteiden mukaisesti.

Toimeenpanossa tulee huolehtia muutosten vaiheittaisuudesta ja ennakoitavuudesta. Oppilaiden ryhmäytyminen, kaverisuhteiden jatkuvuus, uuteen kouluun tutustuminen, oppimisen ja koulunkäynnin tuki sekä riittävä tiedottaminen suunnitellaan osaksi toimeenpanoa.

Vaikutusten arvioinnissa ei tunnistettu tutkimusnäyttöön perustuvaa perustetta, jonka mukaan siirtyminen vuosiluokalta 4 vuosiluokalle 5 olisi lähtökohtaisesti lapsen kannalta haitallisempi kuin nykyinen siirtyminen vuosiluokalta 6 vuosiluokalle 7. Vaikutusten arvioinnissa lapsen näkökulmasta korostui erityisesti siirtymän toteutustavan, ennakoitavuuden sekä siirtymässä oppilaalle tarjottavan tuen merkitys.

Kuuleminen, kannanotot ja niiden huomioon ottaminen

Vaikutusten arviointia varten on kuultu oppilaita, huoltajia, asukkaita ja henkilöstöä. Oppilaiden näkemyksiä kerättiin viiden koulun oppilaskuntien hallituksilta lokakuussa 2025. Huoltajille ja asukkaille järjestettiin tilaisuuksia ja sähköinen kysely, johon saatiin 189 vastausta. Henkilöstökyselyihin saatiin yhteensä 73 vastausta. Helmikuussa 2026 järjestettyjen asukas- ja huoltajatilaisuuksien jälkeen kaupungille toimitettiin kahdeksan kannanottoa sekä kaksi kuntalaisaloitetta.

Valmisteluun liittyen on jätetty kuntalaisaloitteet. Aloitteessa esitetyt näkökohdat on huomioitu tämän asian valmistelussa sekä vaikutusten arvioinnissa. Kuntalaisaloitteisiin annetaan lisäksi erillinen vastaus kaupungin hallintosäännön mukaisessa menettelyssä.

Kuulemisissa ja kirjallisissa kannanotoissa korostuivat erityisesti:

- lapsen edun ensisijaisuus;
- lähikoulun ja kohtuullisen koulumatkan merkitys;
- huoli vuosiluokkien 5–6 oppilaiden siirtymisestä samaan kouluyhteisöön yläkouluikäisten kanssa;
- painotetun opetuksen laadun ja jatkuvuuden turvaaminen;
- oppimisen tuen ja opiskeluhuollon jatkuvuus;
- koulujen yhteisöllisyyden ja henkilöstön osaamisen säilyminen;
- valmistelun avoimuus ja ratkaisujen riittävä perusteleminen; sekä
- opetusharjoittelun järjestäminen myös kaupungin kouluissa.

Kannanotoissa on pidetty vuosiluokkien 5–6 oppilaiden siirtymistä Kilpisen yhtenäiskouluun merkittävänä muutoksena ja korostettu alakouluikäisten lasten kehitysvaiheen huomioon ottamista. Valmistelussa huoli on otettu huomioon arvioimalla muutoksen vaikutuksia erikseen lapsen näkökulmasta sekä määrittelemällä toimenpiteitä mahdollisten haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Vuosiluokkien 5–6 oppilaille muodostetaan Kilpisessä oma toimintakokonaisuus, siirtymät suunnitellaan vaiheittain ja oppilaiden ryhmäytymistä sekä tuen jatkuvuutta vahvistetaan.

Palautteissa on korostettu lähikoulun merkitystä ja esitetty huolta koulumatkojen pidentymisestä, liikenneturvallisuudesta, aktiivisen koulumatkaliikkumisen vähenemisestä ja perheiden arjen kuormittumisesta. Koulumatkojen pituuksia ja turvallisuutta on tarkasteltu vaikutusarvioinnissa. Jatkovalmistelussa tarkennetaan turvalliset koulureitit ja mahdolliset liikennejärjestelyt. Koulukuljetusoikeus arvioidaan voimassa olevien perusteiden mukaisesti oppilaskohtaisesti.

Kannanotoissa on nostettu esiin oppimisen tuen, opiskeluhuollon ja yhdenvertaisen oppilaaksioton toteutuminen Normaalikoulussa. Kaupunki ja Jyväskylän yliopisto sopivat kesäkuussa 2026 oppimisen tuen järjestämisestä Normaalikoulussa, ja sopimuksen mukaiset järjestelyt ovat tulleet voimaan 1.8.2026. Sopimus mahdollistaa oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämisen Normaalikoulun oppilaille sovitun vastuunjaon mukaisesti.

Järjestelyn perusteella oppilaan tuen tarve ei lähtökohtaisesti estä Normaalikoulun osoittamista lähikouluksi. Kannanotoissa esitetty huoli on siten otettu huomioon jo valmistelun aikana toteutetulla järjestelyllä. Jatkovalmistelussa arvioidaan, miten Normaalikoulun oppilasmäärän kasvu vaikuttaisi tuen tarpeeseen, henkilöstöresursseihin, käytännön järjestelyihin ja kustannuksiin.

Useissa kannanotoissa on esitetty, että opetusharjoittelua tulisi järjestää nykyistä laajemmin kaupungin kouluissa. Näkemys on otettu huomioon valmistelussa siten, että vaihtoehdon 1 rinnalla esitetään opetusharjoittelun kehittämistä ja lisäämistä myös kaupungin kouluissa yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa. Tavoitteena on monipuolistaa opettajaopiskelijoiden harjoitteluympäristöjä ja vahvistaa kaupungin perusopetuksen sekä opettajankoulutuksen yhteistyötä. Järjestämistapa, kohdekoulut, resursointi ja korvaukset täsmennetään jatkovalmistelussa.

Palautteissa on arvioitu myös tiedottamista, osallistumismahdollisuuksia ja valmistelun aikataulun selkeyttä. Valmistelun aikana on järjestetty asukas- ja huoltajatilaisuuksia, verkkokyselyitä sekä mahdollisuus toimittaa kirjallisia

kannanottoja. Valmistelun etenemisestä, aineistoista ja aikatauluista on tiedotettu myös kaupungin verkkosivuilla, joille on koottu valmisteluun liittyvä keskeinen aineisto. Kuntalaisilla on lisäksi mahdollisuus toimittaa asiaa koskevaa palautetta kaupungin kirjaamoon sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@jyvaskyla.fi. Viimeistään 30.9.2026 klo 11.00 mennessä saapuneet palautteet liitetään asian käsittelyaineistoon, ja niistä laaditaan yhteenveto sivistyslautakunnan päätöksenteon tueksi. Jatkovalmistelussa kiinnitetään huomiota viestinnän ennakoitavuuteen, sekä oppilaiden, huoltajien ja henkilöstön osallistumiseen toimeenpanon suunnittelussa.

Palautteissa on lisäksi esitetty huoli siitä, että ratkaisuvaihtoehtojen vaikutuksia tai valmistelun etenemistä ei olisi ollut mahdollista arvioida riittävän aikaisessa vaiheessa. Tämän vuoksi valmistelutekstiin on koottu kaikkien tarkasteltujen vaihtoehtojen vaikutukset, talousarviot ja keskeiset perustelut ennen jatkovalmisteluun valitun vaihtoehdon esittämistä. Tarkoituksena on tehdä näkyväksi ne perusteet, joiden pohjalta vaihtoehtojen keskinäistä vertailua on tehty.

Kuulemisissa esitetyt näkemykset eivät ole kaikilta osin yhteneviä. Osa vastaajista on pitänyt pieniä vuosiluokkien 1–4 yksiköitä toimivina, mutta samalla huolta on herättänyt siirtyminen Kilpisen yhtenäiskouluun viidennellä vuosiluokalla. Painotetun opetuksen keskittämisessä on nähty sekä toiminnan kehittämiseen liittyviä mahdollisuuksia että saavutettavuuteen ja kouluyhteisöjen jatkuvuuteen liittyviä riskejä. Saatu palaute on otettu huomioon vaikutusten arvioinnissa, vaihtoehdon 1 perusteluissa, lieventävissä toimenpiteissä ja jatkovalmistelulle asetettavissa velvoitteissa.

Valmistelussa on huomioitu myös Jyväskylän kasvun ja oppimisen asukaspaneelin 26.8.2026 hyväksymä julkilausuma. Asukaspaneeli korosti palveluverkon suunnittelussa lasten ja nuorten hyvinvoinnin, turvallisuuden, opetuksen laadun, palveluiden saavutettavuuden sekä avoimen viestinnän merkitystä. Erityisesti siirtymävaiheiden huolellinen valmistelu, turvalliset koulumatkat, tuttujen aikuissuhteiden jatkuvuus sekä lasten ja nuorten osallistuminen muutosten suunnitteluun ovat näkökulmia, jotka on huomioitu myös tämän valmistelun vaikutusten arvioinnissa ja toimeenpanon suunnittelussa.

Vaikutusten seuranta ja jälkiarviointi

Vaikutusten ennakkoarviointi perustuu käytettävissä oleviin tietoihin sekä arvioon vaihtoehtojen mahdollisista vaikutuksista. Vaikutusten toteutuminen, merkittävyys ja kohdentuminen riippuvat lopullisen ratkaisun sisällöstä, toimeenpanon vaiheistuksesta ja käytännön toteutustavasta.

Mikäli muutokset toteutetaan, niiden vaikutuksia seurataan toimeenpanon aikana. Seurannassa kiinnitetään erityistä huomiota

- eri lapsiryhmien yhdenvertaiseen asemaan;
- oppimisen ja koulunkäynnin tuen sekä opiskeluhuollon toteutumiseen;
- opetuksen, henkilöstön ja toimintatapojen jatkuvuuteen;

- koulumatkojen pituuteen, turvallisuuteen ja niiden aiheuttamaan kokonaiskuormitukseen;
- lasten jaksamiseen, vapaa-aikaan ja harrastusmahdollisuuksiin;
- vertais- ja kaverisuhteiden jatkuvuuteen;
- turvallisiin aikuissuhteisiin ja kouluyhteisöön kuulumiseen; sekä
- oppilaiden, huoltajien ja henkilöstön kokemuksiin muutoksen toteutumisesta.

Seurantatietoa hyödynnetään toimeenpanon arvioinnissa. Mikäli seurannassa havaitaan ennakoimattomia tai haitallisia vaikutuksia, toteutustapaa, tukitoimia tai muita käytännön järjestelyjä tarkennetaan mahdollisuuksien mukaan. Oppilaiden osallistamista jatketaan toimeenpanon suunnittelussa ja vaikutusten seurannassa.

Muutosten toimeenpanossa oppilaille varataan mahdollisuuksia osallistua siirtymäjärjestelyjen suunnitteluun sekä antaa palautetta muutosten vaikutuksista omassa arjessaan.

Henkilöstövaikutusten yhteenveto

Oppilasmäärän vähentyminen vaikuttaa kaupungin perusopetuksen henkilöstötarpeeseen riippumatta Normaalikoulua koskevasta ratkaisusta. Perusopetuksen opettajien virat ja tehtävät ovat kaupunkitasoisia, mikä mahdollistaa virantoimituspaikan muuttamisen opetustarpeen muuttuessa. Ensisijaisena tavoitteena on osoittaa vakituiselle henkilöstölle opetustyötä toisesta koulusta, jos opetustarve nykyisessä toimipaikassa vähenee.

Läntisen alueen vuosiluokkarakenteen muuttamisen alustaviksi kokonaisvaikutuksiksi on arvioitu Kilpisen yhtenäiskoulun aineenopetuksessa mahdollisesti noin 5,5 henkilötyövuoden, Keltinmäessä noin seitsemän henkilötyövuoden ja Kypärämäessä noin 3,5 henkilötyövuoden vähennys. Arviot perustuvat syksyn 2025 virkarakenteeseen eivätkä kuvaa suoraan yksittäisen lukuvuoden henkilöstövähennystä. Vaikutukset riippuvat muutosten aikataulusta, oppilasmääristä, henkilöstön kelpoisuuksista ja kaupunkitasoisesta virkasuunnittelusta.

On huomattava, että edellä kuvatut arviot sisältävät myös alueen oppilasmäärän ennakoidun vähenemisen vaikutuksen henkilöstötarpeeseen. Selvitysaineiston vaihtoehtotarkastelussa esitetty noin 6–9 henkilötyövuoden vähennys kuvaa puolestaan ensisijaisesti palveluverkkoratkaisun rakenteellista vaikutusta. Arvioita ei siten voida suoraan verrata toisiinsa.

Englanninkielisen opetuksen tai musiikkiluokkien siirtämisen henkilöstövaikutukset riippuvat olennaisesti siitä, toteutetaanko muutos kerralla vai vuosiluokka kerrallaan. Vaiheittainen toteuttaminen parantaa mahdollisuuksia sovittaa muutokset kaupungin muuhun virkasuunnitteluun, mutta opetustyön osoittamista jokaiselle vakituiselle opettajalle ei voida ennakolta varmuudella taata.

Puistokadun päiväkotikoulun perusopetuksen siirtymisen Normaalikoulun alaisuuteen on arvioitu koskevan noin 14 henkilötyövuotta. Vaihtoehdon oikeudellinen luonne ja mahdollinen liikkeen luovutusta koskeva arviointi olisi tehtävä erikseen, jos vaihtoehto etenisi jatkovalmisteluun.

Henkilöstövaikutusten arviointi perustuu oppilasennusteisiin, opetusresursseihin ja syksyn 2025 virkarakenteeseen. Tarkemmat vaikutukset riippuvat oppilasmäärien kehityksestä, muutosten vaiheistuksesta, henkilöstön kelpoisuuksista ja kaupunkitasoisesta virkasuunnittelusta. Arviointi koskee tässä vaiheessa pääasiassa perusopetuksen opettajia, eikä kaikkien kouluissa työskentelevien ammattiryhmien vaikutuksia ole vielä arvioitu vastaavalla tarkkuudella.

Henkilöstövaikutusten arvioinnin toteutusajankohta huomioiden, vaikutukset voisivat toteutua arvioitua laajempina. Lisäksi mikäli kaupungin oppilasmääräkehitys poikkeaa nykyisistä ennusteista, kaikille vakituisille opettajille ei välttämättä voida osoittaa oman viran tai tehtävän mukaista opetustyötä. Tällöin henkilöstövaikutukset voivat johtaa yhteistoimintalainsäädännön mukaisten menettelyjen käynnistämiseen.

Tarkempi arviointi henkilöstövaikutuksista voidaan toteuttaa varsinaisen päätöksenteon jälkeen. Henkilöstölle turvataan ennakoitava tiedonsaanti, mahdollisuus osallistua valmisteluun ja riittävä muutostuki.

Toimivalta asiassa

Hallintosäännön 14 § mukaan lautakunta vastaa yhteistyöstä palvelujen käyttäjien, viranomaisten, kuntayhtymien ja muiden yhteisöjen kanssa sekä säännösten ja sopimusten mukaisesta seutukunnallisten ja maakunnallisten palvelujen tuottamisesta.

Sivistyslautakunnan toimintasäännön 3 § mukaan sivistyslautakunta päättää perusopetuksen kieliohjelmasta ja erikoisluokista, kaupunkikohtaisesta painotetusta opetuksesta ja erityiskoulujen erityistehtävistä.

Sivistyslautakunnan toimintasäännön 4 § mukaan toimialajohtaja päättää muiden palvelujen järjestäjien kanssa tehtävän yhteistyön ja sopimusten ehdoista.

Jyväskylän kaupungin oppilaaksioton perusteet (sivistyslautakunta 12.6.2024)

Ehdotus
Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta

1. Merkitsee tiedoksi Jyväskylän normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamista sekä keskustan ja läntisen alueen kouluverkon kehittämistä koskevan selvityksen ja siihen sisältyvän vaikutusten ennakkoarvioinnin;
2. Päättää, että jatkovalmistelun tulee perustua tarkennetun vaihtoehdon 1 mukaisiin periaatelinjauksiin. Periaatelinjausten mukaan Kilpisen yhtenäiskoulusta muodostetaan vuosiluokkien 5–9 koulu, Keltinmäen koulusta vuosiluokkien 1–4 koulu ja Kypärämäen koulusta vuosiluokkien 1–4 päiväkotikoulu, Kilpisen yhtenäiskoulun nykyiseltä alakoulualueelta ohjataan oppilaita pääosin Normaalikouluun ja laajamittainen kielirikasteinen englanninkielinen opetus siirretään vaiheittain vuosiluokka kerrallaan Kortepohjan päiväkotikoulusta ja Viitaniemen koulusta Normaalikouluun;

3. Päättää, että jatkovalmistelu perustuu ratkaisuun, jossa Jyväskylän yliopiston kanssa käytyjen neuvottelujen mukaisesti Normaalikoulun vuosiluokkien 7–9 mitoituksen lähtökohtana on siirtyminen vaiheittain malliin, jossa yläkoulu on pääsääntöisesti viisisarjainen ja joka kolmas vuosi kuusisarjainen;
4. Edellyttää, että Normaalikoulun oppilasmäärän kasvattamisen ohella opetusharjoittelua kehitetään ja lisätään yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa myös kaupungin kouluissa. Jatkovalmistelussa täsmennetään harjoittelun laajuus, kohdekoulut, resursointi, ohjaavien opettajien koulutus ja korvausperiaatteet;
5. Edellyttää, että jatkovalmistelussa laaditaan muutosten vaiheittainen toimeenpanosuunnitelma, jossa täsmennetään vaikutukset oppilaisiin, henkilöstöön, talouteen, koulumatkoihin, tilankäyttöön ja oppimisen tuen resursointiin sekä määritellään oppilaiden siirtymäjärjestelyt, viestintä, osallistuminen ja vaikutusten seuranta.

Kokouskäsittely
Päätöksenteon yhteyteen toimitettiin 21 kannanottoa.

Normaalikoulun johtava rehtori Antero Hietamäki oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn ajan.

Markku Lahti poistui tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen kokouksesta.

Päätös
Sivistyslautakunta päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteluun seuraavin perusteluin. Lautakunta edellyttää tarkennuksia mm. kustannuksista, musiikkiluokkien sijoittumisista, englanninkielisestä opetuksesta ja pienryhmäopetuksen järjestämisestä.

§ 96
Nuorison kohdeavustukset 2026

JyväskyläDno-2026-201

Valmistelija / lisätiedot:

Katariina Soanjärvi, palvelujohtaja, katariina.soanjarvi@jyvaskyla.fi
Elina Lämsä, palvelupäällikkö, Elina.Lamsa@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Kohdeavustukset syksy 2026
2 Kohdeavustukset syksy 2026 (tarkistettu päätöksen mukaiseksi)

Nuorisotoiminnan syksyn 2026 kohdeavustukset olivat haettavina 15.6 - 31.8.2026 klo 16.00 saakka. Määräaikaan mennessä saapui seitsemän hakemusta. Hakemuksissa haettiin avustusta yhteensä 5 598 euroa.

Sivistyslautakunta jakoi 25.3.2026 (§ 34 ja § 35) nuorisotoiminnan avustuksia yhteensä 107 000 euroa. Vuoden 2026 nuorisotoiminnan avustusmääräraha on yhteensä 107 000 euroa. Kevään haussa myönnetyistä avustuksista jäi maksatuspyyntöjen puuttumisen vuoksi jakamatta 4 400 euroa.

Esityksen mukaan syksyn kohdeavustuksia myönnetään yhteensä 4 050 euroa. Avustusmäärärahasta jää tämän jälkeen myöntämättä 350 euroa.

Nuorisoavustusten tarkoituksena on tukea nuorten omaehtoista toimintaa. Avustusta voidaan myöntää nuorisojärjestöjen, toimintaryhmien ja yhteisöjen toimintaan, joka edistää nuorten omatoimisuutta, yhteisöllistä osallistumista ja päihteettömyyttä. Kohdeavustusta voidaan myöntää yhdistykselle, yhteisölle tai ryhmälle hakemuksessa esitettyyn tapahtumaan, toimintaan, projektiin tai hankkeeseen.

Avustus maksetaan hyväksytyn tiliselvityksen perusteella hakijan meno- ja tulolaskelman sekä tositteiden mukaisiin kattamatta jääneisiin menoihin.

Toimivalta

Hallintosäännön 15 §:n mukaan sivistyslautakunta päättää tehtäväalueensa avustusten ja vastaavan luonteisten yhteistyösopimusten periaatteista sekä viranhaltijoiden oikeudesta myöntää avustuksia ja tehdä yhteistyösopimuksia.

Nuorisovaltuusto on käsitellyt avustusesitystä kokouksessaan 8.9.2026.

Ehdotus
Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta päättää myöntää nuorisotoiminnan syksyn 2026 kohdeavustukset päätösliitteen mukaisesti.

Kokouskäsittely
Palvelujohtaja Katariina Soanjärvi poistui tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen kokouksesta.

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liite tarkistettu päätöksen mukaiseksi.

§ 97

Jarno Saukon (Kesk.) ym. valtuutettujen valtuustoaloite Perhepäivähoitoa kehitettävä Jyväskylässä

JyväskyläDno-2026-2296

Valmistelija / lisätiedot:

Leena Sankilampi, palvelujohtaja, leena.sankilampi@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Jarno Saukon (Kesk.) ym. valtuutettujen valtuustoaloite Perhepäivähoitoa kehitettävä Jyväskylässä

Jarno Saukko (Kesk.) ja 23 muuta valtuutettua ovat tehneet 8.6.2026 valtuustoaloitteen, jossa he ehdottavat, että perhepäivähoitoa on kehitettävä. Aloitteessa esitetään, että kaupunki laatii ja toteuttaa suunnitelman perhepäivähoidon lisäämiseksi. Suunnitelmaan tulisi sisällyttää ryhmäperhepäivähoidon uudelleen käynnistämisen selvittäminen, kunnallisten perhepäivähoitajien rekrytoinnin aloittaminen eläköityvien tilalle sekä edellytysten luominen yksityisten perhepäivähoitajien toiminnan aloittamiselle. Lisäksi aloitteessa esitetään perhepäivähoidon varahoitojärjestelyjen parantamista sekä vaikuttavan viestintäsuunnitelman laatimista ja toteuttamista perhepäivähoidosta osana varhaiskasvatusta.

Perhepäivähoidon nykytila ja kehittämisen lähtökohdat

Jyväskylän kaupungin varhaiskasvatuspalveluissa tunnistetaan perhepäivähoidon merkitys kodinomaisena ja pienryhmämuotoisena varhaiskasvatuksen vaihtoehtona. Perhepäivähoito on varhaiskasvatuslain mukaista varhaiskasvatusta, ja sitä koskevat samat laadun, turvallisuuden, pedagogiikan ja lapsen tuen järjestämisen velvoitteet kuin muutakin varhaiskasvatusta. Opetushallituksen perhepäivähoitoa koskevassa kehittämismateriaalissa korostetaan, että perhepäivähoidon ominaislaatu tulee tunnistaa ja hyödyntää se kehittämisen lähtökohtana.

Perhepäivähoito on varhaiskasvatuslain mukainen varhaiskasvatuksen toimintamuoto päiväkotitoiminnan ja avoimen varhaiskasvatustoiminnan rinnalla. Varhaiskasvatuslain 1 §:n mukaan lakia sovelletaan kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palveluntuottajan järjestämään tai tuottamaan päiväkotitoimintaan ja perhepäivähoitoon. Varhaiskasvatuslain 38 §:ssä säädetään perhepäiväkodin henkilöstömitoituksesta, ja tarkempi mitoitus on määritelty valtioneuvoston asetuksessa varhaiskasvatuksesta.

Perhepäivähoidon suhdeluku poikkeaa päiväkotitoiminnan mitoituksesta. Perhepäiväkodissa voidaan samanaikaisesti järjestää varhaiskasvatusta enintään neljälle lapselle mukaan lukien perhepäivähoitajan omat lapset, jotka eivät vielä ole perusopetuksessa. Tämän lisäksi perhepäiväkodissa voidaan järjestää

varhaiskasvatusta yhdelle osapäiväisesti varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle, joka saa perusopetuslain mukaista esiopetusta, on aloittanut perusopetuksen tai osallistuu kunnan järjestämään enintään viisi tuntia päivässä kestävään varhaiskasvatukseen. Kaksi perhepäivähoitajaa voi samanaikaisesti järjestää varhaiskasvatusta enintään kahdeksalle lapselle ja lisäksi kahdelle edellä tarkoitetulle lapselle. Kolmen hoitajan ryhmäperhepäivähoito on mahdollinen vain erityisistä syistä ja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Tällöin ryhmässä voi olla enintään 12 lasta ja yhdellä hoitajista tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus.

Perhepäivähoidolla on Suomessa pitkä historia. Kunnallinen perhepäivähoito vakiintui vuoden 1973 päivähoitolain myötä osaksi lakisääteistä päivähoitojärjestelmää aikana, jolloin päiväkotiverkko ei ollut vielä rakentunut nykyisessä laajuudessaan. Varhaiskasvatuksen kehittymisen myötä perhepäivähoidon asema on kuitenkin muuttunut: varhaiskasvatus ei ole enää ensisijaisesti sosiaalipalveluna järjestettyä päivähoitoa, vaan osa suomalaista kasvatus- ja koulutusjärjestelmää, jossa korostuvat pedagogiikka, suunnitelmallisuus, lapsen yksilöllinen tuki, moniammatillinen yhteistyö, arviointi ja pedagoginen dokumentointi. Nämä velvoitteet koskevat myös perhepäivähoitoa, mutta niiden toteuttaminen edellyttää vahvoja ohjaus-, tuki- ja yhteistyörakenteita, koska perhepäivähoitaja työskentelee pääosin yksin ja pienessä toimintaympäristössä.

Myös perheiden palvelutarpeet ja varhaiskasvatuksen kysyntä ovat muuttuneet. Huoltajat hakevat varhaiskasvatukselta yhä useammin laajempia palveluaikoja, vertaisryhmää, monipuolisia oppimisympäristöjä, lapsen tuen järjestämistä sekä palvelun jatkuvuutta myös henkilöstön poissaolojen aikana. Päiväkotimuotoinen varhaiskasvatus vastaa näihin tarpeisiin monilta osin rakenteellisesti paremmin, koska toiminta perustuu useamman työntekijän tiimiin, laajempaan henkilöstöosaamiseen, päiväkodin tiloihin sekä vakiintuneisiin tuen ja sijaisjärjestelyjen käytäntöihin. Perhepäivähoidon vahvuuksia ovat edelleen pieni ryhmä, kodinomaisuus ja pysyvä työntekijäsuhde, mutta samat piirteet voivat joissakin tilanteissa myös rajoittaa palvelun järjestämistä.

Tämän vuoksi perhepäivähoito ei kaikilta osin vastaa tämän päivän varhaiskasvatuksen kysyntään samalla tavalla kuin aiempina vuosikymmeninä. Palvelun laajentamista rajoittavat perhepäivähoitajien saatavuus, työn kuormittavuus, varahoidon järjestämisen haasteet, tuen toteuttamisen edellytykset sekä tarkoitukseen soveltuvien tilojen saatavuus erityisesti ryhmäperhepäivähoidossa. Lisäksi valtakunnallinen kehitys osoittaa, että varhaiskasvatukseen osallistuminen painottuu yhä vahvemmin päiväkotitoimintaan. Perhepäivähoito säilyy tärkeänä vaihtoehtona niille lapsille ja perheille, joille pieni ja kodinomainen ryhmä sopii, mutta sitä on tarkoituksenmukaista kehittää osana varhaiskasvatuksen palveluverkkoa eikä erillisenä ratkaisuna kasvavaan palvelukysyntään.

Suunnitelma perhepäivähoidon lisäämiseksi

Kunnallisen perhepäivähoidon lisäämistä arvioidaan osana varhaiskasvatuksen palveluverkon, alueellisen palvelutarpeen ja henkilöstön saatavuuden kokonaisuutta. Kaupungilla ei ole tällä hetkellä erillistä suunnitelmaa kunnallisen perhepäivähoidon merkittäväksi lisäämiseksi, koska palvelun laajentaminen ei yksin ratkaisisi nykyistä

varhaiskasvatuspaikkojen tarvetta eikä vastaisi kaikilta osin niihin rakenteellisiin tarpeisiin, joita tämän päivän varhaiskasvatukselta edellytetään. Perhepäivähoito säilytetään kuitenkin edelleen yhtenä varhaiskasvatuksen järjestämismuotona päiväkotitoiminnan rinnalla, ja sen käyttöä arvioidaan alueittain silloin, kun pieni ja kodinomainen ryhmä vastaa lapsen ja perheen palvelutarpeeseen. Palvelun soveltuvuutta on arvioitava myös perheen kokonaisarjen näkökulmasta, esimerkiksi sisarusten varhaiskasvatus- ja esiopetusjärjestelyjen, kuljetusten ja palvelun jatkuvuuden kannalta.

Yksityinen perhepäivähoito voi täydentää kunnallista palveluverkkoa alueilla, joilla pienryhmämuotoiselle ja kodinomaiselle varhaiskasvatukselle on kysyntää. Kaupunki tukee yksityisen perhepäivähoidon toimintaedellytyksiä ohjauksen, neuvonnan, valvonnan ja palvelusetelikäytäntöihin liittyvän tiedottamisen keinoin.

Vertailun perusteella kunnallisen perhepäivähoidon merkittävä kasvattaminen ei ole suurten kaupunkien yleinen kehittämissuunta, vaan palvelutarpeen kasvu painottuu päiväkotimuotoiseen varhaiskasvatukseen.

Ryhmäperhepäivähoidon uudelleen käynnistäminen

Jyväskylässä on luovuttu ryhmämuotoisesta perhepäivähoidosta 1.6.2026 alkaen. Ryhmäperhepäivähoito on toiminut väliaikaisissa tiloissa Gradian Priimus-kampuksella Lohikosken ja Cygnaeuksen päiväkotien rakennustöiden ajan. Lohikosken päiväkoti on avautunut elokuussa 2025 ja uusi Cygnaeuksen päiväkoti aloittaa toimintansa tammikuussa 2027. Näin ollen ryhmäperhepäivähoidon uudelleen käynnistämistä ei tässä vaiheessa ole tarkoituksenmukaista valmistella erillisenä toimenpiteenä.

Ryhmäperhepäivähoidon käynnistäminen edellyttää tarkoitukseen soveltuvia, terveellisiä, turvallisia ja esteettömiä tiloja sekä toimivia ruokailu-, hygienia-, lepo-, leikki- ja ulkoilujärjestelyjä. Tiloja arvioitaessa on myös varmistettava, että pieni ryhmä säilyy aidosti pienryhmämuotoisena eikä toiminta muutu tilaratkaisujen vuoksi päiväkotimaiseksi ilman päiväkodin henkilöstö- ja tukirakenteita. Mikäli tarkoitukseen sopivia tiloja ei ole käytettävissä tai niiden muutostyöt edellyttäisivät merkittäviä investointeja, ryhmäperhepäivähoidon käynnistäminen ei ole palveluverkon ja talouden näkökulmasta tarkoituksenmukaista. Tilakysymys on yksi keskeinen peruste sille, miksi ryhmäperhepäivähoitoa arvioidaan osana koko varhaiskasvatuksen palveluverkkoa eikä erillisenä, nopeasti käynnistettävänä palvelumuotona.

Ryhmäperhepäivähoidon henkilöstöresursointi on päiväkotitoimintaa haastavampaa, koska henkilöstömitoituksen tulee toteutua lapsiryhmäkohtaisesti koko toiminta-ajan. Yhtä kasvatusvastuullista työntekijää kohden voi olla enintään neljä lasta, eikä suhdeluku saa ylittyä missään vaiheessa päivää. Vaihtelevat hoitoajat vaikuttavat työvuorosuunnitteluun ja voivat edellyttää ajoittain vähimmäismitoitusta suurempaa henkilöstöä.

Kunnallisten perhepäivähoitajien rekrytointi ja yksityisten perhepäivähoitajien toiminnan aloittamisen tukeminen

Eläköityvien kunnallisten perhepäivähoitajien korvaamista arvioidaan tapauskohtaisesti alueellisen palvelutarpeen, perheiden hakutoiveiden, henkilöstön saatavuuden ja palveluverkon kokonaisuuden perusteella. Rekrytointia voidaan tehdä selkeän palvelutarpeen ja kelpoisen henkilön saatavuuden mukaan, mutta kunnallisen perhepäivähoidon merkittävä laajentaminen ei ole ensisijainen kehittämiskohde.

Perhepäivähoitajien saatavuuteen vaikuttavat työn erityinen luonne ja kuormittavuus. Hoitaja työskentelee pääosin yksin omassa kodissaan ja vastaa laaja-alaisesti lasten hoidosta, kasvatuksesta, opetuksesta, turvallisuudesta ja huoltajayhteistyöstä. Pieni ryhmä, pysyvä työntekijäsuhde ja kodinomainen ympäristö ovat palvelun vahvuuksia. Samalla ne edellyttävät hoitajalta laaja-alaista osaamista, itsenäistä työotetta, riittävää ohjausta, esihenkilö- ja pedagogista tukea sekä toimivia varahoitojärjestelyjä. Työn ja yksityiselämän rajat sekä välittömän työyhteisön tuen puute vaikuttavat alan vetovoimaan ja kunnallisen perhepäivähoidon lisäämisen realistisuuteen.

Kunnalliset perhepäivähoitajat ovat työaikalain piirissä, joten hoitoajat on sovitettava hoitajan työaikaan. Pitkät tai vaihtelevat hoitoajat lisäävät varahoidon tarvetta ja voivat edellyttää päiväkotimuotoista varhaiskasvatusta, jossa palvelua voidaan järjestää useamman työntekijän työvuorosuunnittelulla.

Perhepäivähoitajan kelpoisuus ei sellaisenaan anna kelpoisuutta varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävään päiväkodissa. Tämä voi vaikeuttaa henkilöstön käyttöä ja työurien jatkuvuutta, jos perhepäivähoitajan tehtävässä jatkaminen ei ole mahdollista. Siirtyminen päiväkotityöhön edellyttää kelpoisuusehtojen täyttymistä tai lisäkoulutusta.

Koska perhepäivähoitoa järjestetään hoitajan omassa kodissa, kodin soveltuvuus varhaiskasvatuksen toimintaympäristöksi on arvioitava osana toiminnan aloittamisen edellytyksiä. Kunnan vastuulla on varmistaa, että ympäristö on lapsille terveellinen, turvallinen, asianmukainen ja toiminnan tavoitteita tukeva sekä kunnallisessa että yksityisessä perhepäivähoidossa.

Kunnallisen perhepäivähoidon laajentamisessa on huomioitava myös käyttöaste ja kustannusvaikutukset. Jos perhepäivähoitajalle ei muodostu täyttä lapsiryhmää, kaupunki vastaa myös käyttämättä jäävien paikkojen kustannuksista. Tämä heikentää palvelun kustannustehokkuutta verrattuna päiväkotimuotoiseen varhaiskasvatukseen, jossa henkilöstö- ja paikkarakennetta voidaan tarkastella joustavammin yksikkötasolla.

Yksityisen perhepäivähoidon roolin mahdollinen vahvistaminen ei poista kaupungin vastuuta varhaiskasvatuksen järjestämisestä, ohjauksesta ja valvonnasta. Kaupungin tehtävänä on varmistaa, että yksityiset palveluntuottajat täyttävät varhaiskasvatuslain mukaiset edellytykset ja että toiminta on laadukasta, turvallista ja lapsen edun mukaista. Jyväskylässä yksityisen varhaiskasvatuksen palveluohjaukseen, valvontaan, palvelusetelikäytäntöihin ja niistä tiedottamiseen on panostettu, ja näitä rakenteita hyödynnetään myös yksityisen perhepäivähoidon toimintaedellytysten tukemisessa. Näistä toimenpiteistä huolimatta yksityinen perhepäivähoito näyttää vakiintuneen nykyiselle tasolleen. Sen määrään vaikuttavat kaupungin toimien lisäksi myös

palveluntuottajiksi hakeutuvien henkilöiden määrä, toimintaan soveltuvat olosuhteet, alueellinen kysyntä ja perheiden valinnat. Oman lapsen palvelurahan poistuminen on osaltaan vähentänyt palveluntuottajiksi hakeutuvien määrää.

Perhepäivähoidon varahoidon järjestelyjen parantaminen

Perhepäivähoidon varahoitoa kehitetään osana varhaiskasvatuksen palveluohjausta ja päiväkodeissa toteutuvia varahoidon järjestelyjä. Tavoitteena on, että varahoitopaikka olisi lapselle mahdollisimman ennakoitava ja että huoltajat saavat riittävän ajoissa tiedon varahoidon järjestelyistä. Varahoidon järjestämisessä huomioidaan lapsen ikä, tuen tarpeet, perheen tilanne sekä käytettävissä olevat varhaiskasvatuspaikat.

Lapsen näkökulmasta perhepäivähoidon ja päiväkodissa toteutuvan varahoidon vuorottelu voi merkitä siirtymistä hyvin erilaisesta toimintaympäristöstä toiseen. Perhepäivähoidossa lapsi toimii pienessä ja usein pysyvässä ryhmässä, jossa arki rakentuu tutun hoitajan, kodinomaisen ympäristön ja vähäisempien lapsikontaktien varaan. Varahoidossa päiväkodissa ryhmä on tavallisesti suurempi, työntekijöitä ja lapsia on enemmän, päivän rytmi voi olla erilainen ja tilat sekä toimintatavat voivat poiketa lapselle tutusta ympäristöstä. Erityisesti pienille lapsille, aroille lapsille tai lapsille, joilla on tuen tarpeita, tällaiset siirtymät voivat lisätä kuormitusta ja edellyttää tavallista enemmän ennakointia, tutustumista ja työntekijän tukea. Varahoidon järjestäminen toisen perhepäivähoitajan luona on yksi toiminnassa oleva vaihtoehto, mutta lainedellyttämän suhdeluvun takia usein käytännössä mahdotonta toteuttaa.

Perhepäivähoidon ja päiväkodissa järjestettävän varahoidon vuorottelu edellyttää ennakoitavia järjestelyjä ja lapsen yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista. Käytännössä tämä tarkoittaa mahdollisimman pysyvää varahoitopaikkaa, tutustumiskäyntejä, riittävää tiedonkulkua perhepäivähoitajan ja varahoitopaikan välillä sekä yhteistyötä huoltajien kanssa. Näihin käytäntöihin on Jyväskylän varhaiskasvatuksessa panostettu.

Jyväskylässä on aiemmin kokeiltu yksityisen perhepäivähoidon varahoidon järjestämistä kunnallisessa päiväkodissa erillisen varahoitajan tuella osana perhepäivähoidon kehittämishanketta vuosina 2018–2020. Varahoidon käyttö jäi vähäiseksi kaupungin sisäisten etäisyyksien vuoksi. Palvelusetelillä tuotetussa yksityisessä perhepäivähoidossa palveluntuottaja vastaa varhaiskasvatuksen järjestämisestä tarvetta vastaavasti myös loma-aikoina, tarvittaessa yhteistyössä muiden yksityisten palveluntuottajien kanssa. Jyväskylän yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen sääntökirjan mukaan palveluseteliasiakkaalla ei ole oikeutta kunnan itse tuottamaan varhaiskasvatukseen. Kokeilun aikana palveluntuottajalle maksettavaa palvelusetelia vähennettiin manuaalisesti niiltä päiviltä, jolloin lapsi osallistui kaupungin järjestämään varahoitoon. Näin vältettiin palvelusetelin ja kaupungin järjestämän varahoidon samanaikainen kustannus.

Viestintäsuunnitelma perhepäivähoidosta osana varhaiskasvatusta

Jyväskylässä perhepäivähoitoa koskevaa tietoa on koottu kaupungin verkkosivuille huoltajien saataville. Palveluohjaus täydentää verkkosivuilla olevaa tietoa, vastaa huoltajien kysymyksiin ja tukee perheitä sopivan varhaiskasvatusmuodon arvioinnissa. Viestintää voidaan edelleen vahvistaa varmistamalla, että tieto on

helposti löydettävää, ajantasaista ja yhdenmukaista verkkosivuilla, palveluohjauksessa ja asiakasviestinnässä.

Johtopäätökset

Jyväskylän kaupunki seuraa perhepäivähoidon kysyntää ja palvelutarvetta osana varhaiskasvatuksen palveluverkkoa. Perhepäivähoito säilyy yhtenä varhaiskasvatuksen järjestämismuotona ja voi olla sopiva vaihtoehto lapsille, joille pieni ja kodinomainen ryhmä vastaa parhaiten palvelutarpeeseen. Kunnallisen perhepäivähoidon merkittävää lisäämistä rajoittavat muun muassa alueellinen kysyntä, henkilöstön saatavuus, työn erityinen luonne, varahoidon järjestäminen, tuen toteuttamisen edellytykset, tarkoitukseen soveltuvat tilat sekä kustannusvaikutukset.

Yksityisen perhepäivähoidon toimintaedellytyksiä tuetaan jatkossakin ohjauksen, neuvonnan ja tiedottamisen keinoin alueilla, joilla pienelle ja kodinomaiselle varhaiskasvatukselle on kysyntää. Samalla on kuitenkin tunnistettava, että yksityinen perhepäivähoidon määrä näyttää vakiintuneen nykyiselle tasolleen, eikä siihen voida vaikuttaa yksinomaan kaupungin toimenpiteillä.

Ryhmäperhepäivähoidon uudelleen käynnistämistä ei tässä vaiheessa pidetä tarkoituksenmukaisena erillisenä toimenpiteenä. Sen käynnistäminen edellyttäisi soveltuvia tiloja, henkilöstömitoituksen varmistamista koko toiminta-ajalle sekä palvelutarpeen ja kustannusvaikutusten arviointia osana palveluverkkoa.

Jatkossa perhepäivähoitoa kehitetään osana varhaiskasvatuksen kokonaisuutta vahvistamalla lapsen edun mukaisia ja ennakoitavia varahoitojärjestelyjä, huoltajille annettavaa tietoa ja palveluohjauksessa annettavan tiedon yhdenmukaisuutta. Päiväkotiverkolla on jatkossakin keskeisin rooli kasvavaan ja muuttuvaan varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen vastaamisessa.

Ehdotus
Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta saattaa edellä esitetyn vastauksen tiedoksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle ja ehdottaa, että se toteaa valtuustoaloitteen johdosta suoritetut toimet riittäviksi.

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 98

Kaisa Garedewin (PS) ym. valtuutettujen valtuustoaloite Kotihoidontuen kuntalisän "Jyväskylä-lisän" käyttöönotto perheiden valinnanvapauden, syntyvyyden ja kaupungin talouden tukemiseksi

JyväskyläDno-2026-2294

Valmistelija / lisätiedot:

Leena Sankilampi, palvelujohtaja, leena.sankilampi@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Kaisa Garedewin (PS) ym. valtuutettujen valtuustoaloite Kotihoidontuen kuntalisän "Jyväskylä-lisän" käyttöönotto perheiden valinnanvapauden, syntyvyyden, kaup. talouden tukemiseksi

Kaisa Garedew (PS) sekä 5 muuta valtuutettua ovat tehneet 8.6.2026 valtuustoaloitteen, jossa he ehdottavat Kotihoidon tuen kuntalisän "Jyväskylä-lisän" käyttöönottoa perheiden valinnanvapauden, syntyvyyden ja kaupungin talouden tukemiseksi. Aloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää kuntalisän tarkoituksenmukaisen tason ja myöntämisehdot sekä tuo selvityksen perusteella mahdollisen esityksen kuntalisän käyttöönotosta kaupunginvaltuuston päätettäväksi osana seuraavaa talousarviovalmistelua. Aloitteessa kuntalisää perustellaan erityisesti perheiden valinnanvapauden, lasten varhaisten vuosien ja kiintymyssuhteen tukemisen, syntyvyyden ja kaupungin vetovoiman sekä kaupungin talouden näkökulmista.

Kotihoidon tuen ja kuntalisän määräytyminen

Kotihoidon tuki on lakisääteinen lastenhoidon tuki, jota voidaan maksaa perheelle vanhempainrahakauden päättymisen jälkeen alle 3-vuotiaasta lapsesta, joka ei osallistu kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Tuen saaminen edellyttää, että lasta hoidetaan kotona tai muulla perheen järjestämällä tavalla. Kotihoidon tukea voidaan maksaa myös perheen muista alle kouluikäisistä lapsista, jos perheessä on kotihoidon tuen perusteena oleva alle 3-vuotias lapsi eivätkä lapset osallistu kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Tuki muodostuu lakisääteisestä hoitorahasta, perheen tuloihin perustuvasta hoitolisästä sekä mahdollisesta kuntalisästä. Hoitoraha maksetaan lapsikohtaisesti, kun taas hoitolisää voidaan maksaa tulosidonnaisesti yhdestä lapsesta. Kuntalisän maksaminen, määrä ja ehdot perustuvat kunnan päätökseen. Kunta voi määritellä, maksetaanko kuntalisää esimerkiksi vain kotihoidon tuen perusteena olevasta alle 3-vuotiaasta lapsesta vai myös perheen muista kotihoidon tuen piirissä olevista alle kouluikäisistä lapsista. Vaikka tuki voidaan maksaa Kelan kautta, mahdollinen kuntalisä on kunnalle aiheutuva kustannus.

Kuntalisän vaikutukset ja valtakunnallinen kehitys

Kotihoidon tuen kuntalisää maksetaan tällä hetkellä vain osassa kuntia. Kuntaliiton vuoden 2024 selvityksen mukaan kuntalisä on käytössä erityisesti pienissä kunnissa, suurista kaupungeista sitä maksavat Helsinki ja Espoo. Selvityksen perusteella

kuntalisällä ei yleensä arvioida olevan merkittävää vaikutusta varhaiskasvatuspaikkojen kysyntään, vaikka joissakin kunnissa sen on arvioitu viivästyttävän lasten varhaiskasvatuksen aloitusta. Vaikutusten arviointia vaikeuttavat kuntien erilaiset avoimen varhaiskasvatuksen palvelut sekä paikalliset erot palvelurakenteessa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajoja on viime vuosina korotettu, minkä seurauksena aiempaa suurempi osa perheistä ei maksa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja. Jyväskylässä 56 prosenttia kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakkaista saa palvelun maksutta. Tämä vähentää osaltaan mahdollisen kuntalisän taloudellista ohjausvaikutusta.

Alle 3-vuotiaiden lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on merkityksellistä lapsen kehityksen, tuen tarpeiden varhaisen tunnistamisen ja yhdenvertaisuuden näkökulmista. Varhaiskasvatus tukee lapsen kielen, vuorovaikutuksen sekä sosiaalisten ja tunnetaitojen kehittymistä ja tarjoaa kaikille lapsille monipuolisen oppimisympäristön. Perheiden näkökulmasta varhaiskasvatus mahdollistaa vanhempien palaamisen työelämään tai koulutukseen.

Nykyisessä hallitusohjelmassa tavoitteena on nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta. Kotihoidon tuen kuntalisällä voi olla vaikutuksia varhaiskasvatukseen osallistumiseen, minkä vuoksi asiaa on perusteltua arvioida myös yhdenvertaisuuden, varhaisen tuen ja varhaiskasvatuksen saavutettavuuden näkökulmista.

Kotihoidon tuen tulevaisuudesta käydään valtakunnallista keskustelua. Sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2026 julkaistussa selvityksessä on tarkasteltu vaihtoehtoja, joissa nykyinen kotihoidon tuki lakkautettaisiin ja korvattaisiin vanhempainpäivärahakauden pidentämisellä. Toisaalta Kelan ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen perhevapaakyselyn 2025 perusteella pienten lasten vanhemmat suhtautuvat kotihoidon tuen lakkauttamiseen pääosin kielteisesti. Tämä osoittaa, että kotihoidon tuen kehittäminen on valtakunnallisesti ajankohtainen kysymys, johon liittyy erilaisia yhteiskunnallisia näkemyksiä.

Lisäksi eduskunnan käsittelyssä on niin sanottu kotihoidon tuen Norjan malli, jossa kotihoidon tuen maksamisen edellytykseksi esitetään pääsääntöisesti vähintään kolmen vuoden asumista Suomessa. Esityksen tavoitteena on edistää hiljattain Suomeen muuttaneiden pienten lasten vanhempien kotoutumista, lasten suomen kielen oppimista ja varhaiskasvatukseen osallistumista sekä vanhempien ohjautumista työmarkkinoille ja kotoutumista tukeviin palveluihin.

Kuntalisän käyttö muissa kunnissa

Suurista kaupungeista kotihoidon tuen kuntalisää maksavat Helsinki ja Espoo. Helsingissä kotihoidon tuen kuntalisää eli Helsinki-lisää maksetaan 264 euroa kuukaudessa vain perheen nuorimmasta alle 1-vuotiaasta lapsesta, josta maksetaan kotihoidon tukea. Espoossa kotihoidon tuen kuntalisää eli Espoo-lisää maksetaan 160 euroa kuukaudessa perheen nuorimmasta alle 1 vuoden 6 kuukauden ikäisestä lapsesta.

Pienemmissä kunnissa maksettavat kuntalisät ovat usein suuria kaupunkeja korkeampia. Kuntaliiton kyselyyn perustuvien tietojen mukaan kuntalisää maksavissa kunnissa kuukausittaiset summat ovat vaihdelleet tyypillisesti noin 75–350 euron välillä, ja keskimääräinen kuntalisä on ollut noin 189 euroa kuukaudessa. Useissa pienemmissä kunnissa kuntalisän taso on ollut noin 300 euroa kuukaudessa. Vertailu ei kuitenkaan ole yksiselitteistä, koska kuntien myöntämisehdot, tuen kohdentuminen eri-ikäisiin lapsiin sekä mahdolliset sisaruskohtaiset rajaukset vaihtelevat kunnittain.

Jyväskylän nykytilanne sekä vaikutukset palveluihin ja kustannuksiin

Jyväskylässä varhaiskasvatusta kehitetään siten, että varhaiskasvatuspaikka järjestyy mahdollisuuksien mukaan lähipalveluna. Palveluverkon ja palvelujen saatavuuden näkökulmasta kotihoidon tuen kuntalisän käyttöönotto ei yksiselitteisesti vähentäisi kaupungin velvollisuutta varautua varhaiskasvatuspaikkojen järjestämiseen, koska subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus turvaa lapsen oikeuden varhaiskasvatukseen perheen valinnan mukaisesti.

Jyväskylässä kotihoidon tuen piirissä on kuukausittain keskimäärin 724 alle 3-vuotiasta lasta. Kotihoidon tuen kuntalisän maksamisesta Jyväskylässä on päätetty luopua vuonna 2013.

Seuraavassa esitetään kaksi laskennallista vaihtoehtoa kuntalisän mahdolliseksi maksamismalliksi Jyväskylässä sekä arviot niiden kustannusvaikutuksista.

Vaihtoehto 1: vuoden 2013 kuntalisän tasoon perustuva malli

Vuonna 2013 kuntalisä oli 50 euroa lasta kohden kuukaudessa, mikä vastaisi nykyrahassa arvioituna noin 63 euroa. Tässä mallissa kuntalisää maksettaisiin vain perheen nuorimmasta kotihoidon tuen perusteena olevasta alle 3-vuotiaasta lapsesta, joka ei osallistu kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Kuntalisää ei maksettaisi perheen muista alle kouluikäisistä sisaruksista. Jos kuntalisää maksettaisiin tällä tasolla ja tuen piirissä olisi samanaikaisesti noin 724 lasta, vuosikustannus olisi arviolta noin 0,55 miljoonaa euroa.

Vaihtoehto 2: keskimääräiseen kuntalisään perustuva malli

Vaihtoehtoisena mallina Jyväskylä-lisä voitaisiin määritellä Kuntaliiton kyselyyn perustuvan keskimääräisen kuntalisän tasolle, noin 189 euroon kuukaudessa. Mallissa kuntalisää maksettaisiin vain perheen nuorimmasta kotihoidon tuen perusteena olevasta alle 2-vuotiaasta lapsesta, joka ei osallistu kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Kuntalisää ei maksettaisi perheen muista alle kouluikäisistä sisaruksista.

Jos alle 2-vuotiaiden määrää arvioidaan laskennallisesti kahdeksi kolmasosaksi alle 3-vuotiaista kotihoidon tuen saajista, tuen piirissä olisi noin 483 lasta ja vuosikustannus noin 1,10 miljoonaa euroa. Arvioon liittyy epävarmuutta, koska kotihoidon tukeen on oikeus vasta vanhempainrahakauden päättymisen jälkeen eikä alle 3-vuotiaiden kotihoidon tuen saajien ikäjakauma välttämättä vastaa tasajakoa. Mikäli kuntalisää maksettaisiin kaikista alle 3-vuotiaista kotihoidon tuen saajista, vuosikustannus olisi noin 1,64 miljoonaa euroa.

Johtopäätökset

Selvityksen perusteella kotihoidon tuen kuntalisän eli Jyväskylä-lisän käyttöönottoon liittyy taloudellisia, palvelujen järjestämiseen liittyviä ja varhaiskasvatuksen tavoitteisiin kytkeytyviä vaikutuksia. Tarkastelluissa malleissa kuntalisän vuosikustannus olisi arviolta noin 0,55–1,64 miljoonaa euroa vuodessa, eikä kuntalisä yksiselitteisesti vähentäisi kaupungin velvollisuutta varautua varhaiskasvatuspaikkojen järjestämiseen.

Kuntalisä voisi myös olla osin ristiriidassa valtakunnallisen tavoitteen kanssa lisätä varhaiskasvatukseen osallistumista. Varhaiskasvatuksella on keskeinen merkitys lapsen kehityksen, tuen tarpeiden varhaisen tunnistamisen ja yhdenvertaisuuden edistämisen näkökulmista.

Lisäksi Jyväskylässä 56 prosenttia kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakkaista saa palvelun maksutta, mikä vähentää mahdollisen kuntalisän taloudellista ohjausvaikutusta suhteessa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin.

Kokonaisuutena kuntalisän käyttöönoton tarkoituksenmukaisuus jää selvityksen perusteella heikoksi suhteessa sen kustannuksiin, epävarmoihin palveluvaikutuksiin ja varhaiskasvatukseen osallistumisen lisäämistä koskevaan tavoitteeseen.

Ehdotus
Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta saattaa edellä esitetyn vastauksen tiedoksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle ja ehdottaa, että se toteaa valtuustoaloitteen johdosta suoritetut toimet riittäviksi.

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 99
Ilmoitusasiat (sivltk 30.9.2026)

JyväskyläDno-2025-5069

Valmistelija / lisätiedot:

Anne Honkanen, asianhallinnan asiantuntija, anne.marika.honkanen@jyvaskyla.fi

Liitteet

1 Opetushallituksen muutosmääräys 11.9.2026 perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin
2 Kasvun ja oppimisen palveluverkon asukaspaneelin ohjausryhmän muistio 1/10.8.2026
3 Kasvun ja oppimisen palveluverkon asukaspaneelin ohjausryhmän muistio 2/7.9.2026

1. Opetushallituksen muutosmääräys opetussuunnitelmien perusteisiin (Dno2025-833)
2. Kasvun ja oppimisen asukaspaneelin ohjausryhmän muistiot 10.8.2026 ja 7.9.2026 (Dno2026-2863)

Ehdotus
Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Merkitään tiedoksi.

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 100
Viranhaltijapäätösten otto-oikeus

Toimialajohtaja, sivistyspalvelut
Viranhaltijapäätös:
§ 80 Muutos päätökseen Jyväskylän perusopetuksen erityisluokkien perustaminen 1.8.2026 alkaen, 16.09.2026

Ehdotus
Esittelijä: Eino Leisimo, toimialajohtaja

Sivistyslautakunta päättää, ettei se käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta edellä esitettyihin viranhaltijoiden päätöksiin.

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esteellisyys
Hanna Jämsä ilmoitti olevansa hallintolain 28§:n 1. mom. 3. kohdan mukaan esteellinen käsittelemään asiaa. Hän poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi kokouksesta.

§ 101
Kyselyt

Toimielimen jäsenet sekä mahdolliset kaupunginhallituksen ja nuorisovaltuuston edustajat voivat ennen kokousta tai kokouksessa esittää kirjallisesti toimialaan liittyviä kysymyksiä.

Päätös
Kysely julkisen liikenteen koulukuljetusten turvallisuudesta

Miten kaupunki varmistaa koulukuljetusten turvallisuuden tilanteissa, joissa koululaiset joutuvat matkustamaan linja-autossa seisten tai odottamaan kuljetuksia vilkasliikenteisten teiden läheisyydessä?

Huolena on, että koulukuljetuksissa saattaa esiintyä ajoittaista ylikuormitusta, minkä seurauksena osa oppilaista matkustaa ilman istumapaikkaa. Lisäksi on herännyt kysymyksiä siitä, ovatko kuljetusjärjestelyt ja odotuspaikat kaikilta osin turvallisia oppilaiden näkökulmasta varsinkin silloin kun koulumatka on pidempi ja linja-auto ajaa tiellä jossa on korkeahko nopeusrajoitus.

Miten kaupunki valvoo koulukuljetusten turvallisuutta ja matkustajamääriä?

Miten varmistetaan, että oppilaille on tarjolla turvalliset kuljetusolosuhteet koko koulumatkan ajan?

Onko kuljetusjärjestelyjen ja pysäkkien turvallisuutta arvioitu viime aikoina, ja onko tilanteeseen suunnitteilla parannuksia?

Miten huoltajien esiin nostamiin turvallisuushuoliin reagoidaan ja miten niiden käsittelyn etenemisestä viestitään?

Palvelujohtaja Sami Lahden vastaus:

Kaupungin joukkoliikenneosasto seuraa säännöllisesti matkustajamääriä ja liikenteen kuormitusta. Yksittäisillä vuoroilla matkustajamäärät ovat ajoittain olleet korkeita, mutta kokonaisuutena tarkasteltuna matkustajamäärät eivät ole osoittaneet liikenteen olleen yleisesti ylitäyttä. Elokuun ensimmäisten kouluviikkojen jälkeen matkustajamäärissä on lisäksi havaittu tasaantumista. Kaupunki on reagoinut joukkoliikenteen kuormitukseen myös käytännön toimenpiteillä. Kuohu–Vesanka-suunnan liikenteen kuormitusta on osaltaan helpotettu lisäämällä Ruoke–Kypärämäki välille ylimääräinen vuoro neljälle arkiaamulle. Toimenpiteellä on voitu vähentää kuormitusta erityisesti linjalta 40. Ruuhkaisimmilla vuoroilla linjalla käytetään mahdollisuuksien mukaan suurimman mahdollisen matkustajakapasiteetin tarjoavaa kalustoa. Kouluille on lisäksi toimitettu ohjeistusta bussikuljetusten sujuvuuden ja turvallisuuden edistämiseksi. Ohjeistuksen mukaisesti bussien istumapaikat tulee täyttää järjestyksessä "penkki penkistä" siten, ettei yksittäisiä istumapaikkoja varata esimerkiksi repuille tai muille tavaroille. Lisäksi isompia oppilaita on ohjeistettu huomioimaan pienemmät oppilaat ja tarvittaessa luovuttamaan heille istumapaikka.

Muutoksenhakukielto

§93, §94, §95, §97, §98, §99, §100, §101

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §, laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6 §)
- hallinnon sisäistä määräystä, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)
- hankintaoikaisun johdosta tehtyä päätöstä, jos hankintapäätöstä ei ole hankintaoikaisun johdosta muutettu (Hankintalaki 146 §)

Oikaisuvaatimus

§96

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohje, kunnallisasiat

Päätökseen voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksella. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä
- kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa oikaisuvaatimuksen tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimuksen maksu

Oikaisuvaatimuskäsittely on maksutonta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Kirjeitse tapahtuvan tiedoksiannon kohdalla asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi Jyväskylän kaupungin verkkosivuille.

Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuksen muoto, sisältö ja liitteet

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava;

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; ja
- muutosvaatimuksen perusteet.

Oikaisuvaatimukseen on **liitettävä** asiakirjat, joihin sen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän nimi, asuinkunta ja postiosoite sekä puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava Jyväskylän kaupungin kirjaamoon ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös sähköpostitse. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana. Paperinen oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Sähköisen viestin (sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä. Oikaisuvaatimus lähetetään aina lähettäjän omalla vastuulla. Jyväskylän kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvallisuudesta.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti päätöksen tehneelle toimielimelle tai viranhaltijapäätöksen osalta toimielimelle, jonka alaisuudessa viranhaltija toimii.

Jyväskylän kaupunki
PL 193
Vapaudenkatu 32 (käyntiosoite)
40101 Jyväskylä
kirjaamo@jyvaskyla.fi
Puhelin: 014 569 0888
Aukioloaika: klo 8.00–15.00

Päätös on lainvoimainen oikaisuvaatimusajan jälkeen, ellei siihen ole haettu muutosta eikä sitä ole otettu ylemmän toimielimen käsiteltäväksi.